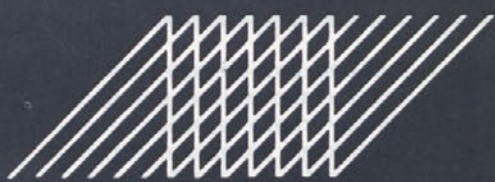

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 7 leto XI - JUNIJ 1983

**VSEM SODELAVCEM
ČESTITAMO OB 22. JULIJU
DNEVU VSTAJE**

Opravičujemo se ker je v prejšnji številki prišlo do napake pri tisku, zato ponatiskujemo oba članka.

MAJA 1983 SE JE NA 12. SEJI SESTAL DELAVSKI SVET TO KONFEKCIJA I NOVO MESTO.

Najprej je pregledal izvrševanje sklepov zadnje seje. Ugotovil je, da še ni uresničen sklep, po katerem naj bi se ugotovilo delavce, ki so odgovorni za zakasnitev zadnje kolekcije. DS je ugotovil, da je v teku že nova kolekcija, zato je pozval vse odgovorne službe, naj pri pripravi in izdelavi kolekcije 2000 odpravijo nepravilnosti, ki so se pojavile v predhodnih kolekcijah. V nasprotnem primeru se bo proti odgovornim osebam primerno ukrepalo.

Na zadnjem zasedanju je bil nabavni sektor zadolžen, da pripravi plan participacij za leto 1983. Delavskemu svetu je bilo pojasnjeno, da plana participacij ni možno fiksno določiti, ker niso znane zahteve, oziroma kakšne bodo razmere na trgu v zvezi z nabavo. Nabavni sektor predvideva, da bodo konfekcije za participacije porabile približno 35.000.000 deviznih dinarjev. Vsekakor pa se bo nabavna služba prizadevala, da bo participacij čim manj. Pojasnjeno je še bilo, da poteka nabava kolikor toliko v redu, težave pa so z nabavo jeansa.

Pri obravnavanju pritožbe na razdelitev stanovanjskih posojil je delavski svet opozo-

ril na pomanjkljivosti samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev (prosilci v družbenih stanovanjih so tudi upravičeni do določenega števila točk, ker v današnjih razmerah ni možno zgraditi stanovanjske hiše v petih letih ipd.). Zato je zadalžil IO sindikata ter pravno službo, da pripravita predlog sprememb sporazuma za javno razpravo. Delavski svet se je seznanil, da so se delavci TO, katerim je bilo odobreno stanovanjsko posojilo, s podpisom solidarnostno odpovedali delu dodeljenega stanovanjskega posojila. Ta sredstva se dodelijo družinam, ki sta socialno ogroženi.

Delavski svet je še sprejel samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom občine Novo mesto ter sklepal o nabavi garderobnih omarič.

Predlagal je tudi, naj se ostanke blaga iz TO Konfekcija II Vinica prodaja vsem delavcem Novoteksa na enak način, kot se prodaja kilogramske ostanke blaga, in da naj se uredi tudi prodaja plastičnih sodov.

DELAVSKI SVET TO TKANINA SE JE SESTAL NA IZREDNI SEJI 7. JUNIJA

Sklepal je o nabavi več osnovnih sredstev.

Sklenil je, da pri češki firmi INVESTA nabavi previjalni stroj AVTOSUK 2007 AX 48, katerega cena znaša 115.272.83 CİŠ. Navedeni stroj bo nabavljen za potrebe DE tkalnica za previjanje votka.

Nadalje je DS sklenil, da se v IVS izdelata dve bambas sti-

skalnici za potrebe barvarne. Cena obeh stiskalnic je 1.500.000 din.

DS je sklenil, da se zaradi iztrošenosti proda osebni avtomobil mercedes tip 280 S najboljšemu ponudniku v zamejno za iztrošeni mercedes pa nabavi renault 20.

11. SEJA DELAVSKEGA SVETA TO TKANINA JE BILA 15. JUNIJA.

Kot običajno je delavski svet najprej pregledal izvrševanje sklepov zadnje seje in ugotovil, da so sklepi izvršeni oziroma se izvršujejo.

Pod drugo točko dnevnega

reda je delavski svet obravnaval predlog popravka finančnega plana za letošnje leto. Analiza tromesečnih rezultatov poslovanja za metražo je namreč pokazala, da stroški

poslovanja (variabilni stroški) hitreje naraščajo, kot je bilo planirano. (Variabilni stroški zajemajo osnovne surovine: volno, sintetiko, pomožne surovine: barve, kemikalije ter osebne dohodke izdelave.) Ker večino surovin uvažamo, so ti stroški odvisni od vrednosti tujih valut, ki pa zadnje leto nezadržno rastejo. Zato je bil izdelan rebalans plana na osnovi novih variabilnih cen in na osnovi nekoliko spremenjene strukture prodaje ter novih prodajnih cen. Popravljeni plan realizacije je za 4% večji od prvotnega plana, plan variabilnih stroškov za 6% večji, pokritje pa za 2% večje od prvotno sprejetega plana.

Delavski svet je tudi razpravljajal o predlogu organizacijskih sprememb TO Tkanina; namesto vodje proizvodnje je uvedel dela in naloge vodenja in organiziranja proizvodnje preje, vodenja in organiziranja proizvodnje tkanin ter uvajanja in vodenja proizvodnje novih proizvodov, ukinil pa dela vodenja kontrole v TOZD. Sklenil je tudi, da se navedena novoustanovljena dela in naloge razpiše v dnevnem časopisu.

Na delavski svet so delavci TO Tkanina poslali več pritožb zoper sklep stanovanjske komisije v postopku dodeljevanja stanovanjskih posojil. Delavski svet je ugotovil, da sta dve pritožbi upravičeni, ostale pritožbe (enajst) pa je kot neutemeljene zavrnil, ker prosilci namensko ne varčujejo oziroma varčujejo premalo časa ali ker so njihova gradbena dovoljenja starejša od 5 let (po določitih samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev

skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev mora prosilec stanovanjskega posojila namensko varčevati — to zahteva tudi banka — gradbeno dovoljenje prosilcev posojila za novogradnjo pa po našem samoupravnem sporazumu ne sme biti starejše od 5 let). OO sindikata, DPO ter stanovanjsko komisijo je delavski svet še zadalžil, naj pripravijo predloge sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev za javno razpravo ter sprejem na prvem prihodnjem referendumu.

Delavski svet je med drugim še sprejel dva samoupravna sporazuma (samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom ter za delegata SIS imenoval Staneta Hudoklina in samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje z DO Unitex Ljubljana, za delegata pa imenoval glavnega direktorja in direktorja nabavnega sektorja) ter pravilnik o varstvu pri delu, ki bo objavljen v eni izmed naslednjih števil glasila.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

27. junij - dan samoupravljalcev

V delovnih organizacijah praznujemo pomembne datume iz zgodovine boja delavskega razreda in naše revolucije. 27. junij — dan samoupravljalcev — pa gre nekako tiho mimo, kot da se takrat ni prav nič dogodilo. Pa vendar je za nas, Jugoslovane, 27. junij zgodovinsko izredno pomemben datum. Prav bi bilo, da bi nam tudi ta dan pomenil vsaj toliko kot, recimo drugi, za katere pripravljamo v tovarni proslave, akademije, spominske pohode in podobno.

27. junij je izjemno pomemben datum za uveljavitev ideje samoupravnega socializma, to je dan, ko se je začela uresničevati ideja — tovarne delavcem.

Na VI. seji zvezne konference SZDLJ so dali pobudo, da se 27. junij 1950, ko je ljudska skupščina FLRJ sprejela temeljni zakon, da delovni kolektivi upravljajo državna gospodarska podjetja in višja gospodarska združenja, razglasi kot dan samoupravljalcev.

Vse republiške in pokrajinske konference SZDL so podprle ta predlog.

Zvezna konferenca SZDLJ je soglašala, da je 27. junij treba razglasiti kot dan samoupravljalcev in predlagala II. kongresu samoupravljalcev, naj ta predlog obravnava in izda svoj odlok.

Na predlog zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je izdal II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije odlok, da se 27. junij razglašajo kot dan samoupravljalcev Jugoslavije.

Za nami je več kot 30 let, odkar je bil na izrednem zasedanju zvezne ljudske skupščine sprejet temeljni zakon o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji. S tem zakonom je bilo pri nas doseženo uresničevanje davnih teženj in stremeljenj delovnih ljudi, da sami upravljajo s tovarnami. S prehodom na samoupravljanje se je začela nova etapa korenite socialistične preobrazbe naše družbe. Zato je zakon, kasneje tudi popularno imenovan zakon o predaji tovarn delavcem, pomenil pravo prelomnico v socialističnih družbenih odnosih, kajti s tem aktom je delovni človek končno dobil resnično možnost, da sam odl-

oča o ustvarjanju in delitvi družbenega proizvoda.

Od nastanka do uresničenja ideje o samoupravljanju je v svetu minila dolga doba. Ta ideja je nastala in se razvijala vzporedno z nastankom in razvojem delavskih gibanj ter se odražala v delavski paroli „Zemljo kmetom — tovarne delavcem“. Živela je v akcijah I. internacionale, svoj popolni izraz je našla v času Pariške komune. V veliki oktobrski revoluciji je oživela v oblikah dske kontrole in potem v nekaterih evropskih deželah, ki jih je vzvalovil revolucionarni polet velikega oktobra, v raznih oblikah tovarniških delavskih odborov. Danes pa se že skoraj na vseh koncih sveta razpravlja o delavskem sodelovanju v upravljanju gospodarstva. V nekaterih deželah je to sodelovanje uresničeno v različnih oblikah.

Pri nas so se težnje po samoupravljanju začele uresničevati že med začetkom NOB na prvih osvobojenih ozemljih. Tako je bil na osvobojenem ozemlju v Krupnju v topilnici antimona ustanovljen odbor delavske kontrole. Temu je potem sledilo v nekaterih podjetjih ustanavljanje delavskih odborov kot organov upravljanja. Tako se že v prvih dneh revolucije in narodno-osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov in narodnosti izpričuje težnja po družbenih in socialnih spremembah. Po vojni je na nacionaliziranih proizvodnih sredstvih organizirano državno-administrativno upravljanje gospodarstva. Toda tudi v tem obdobju administrativnega sistema gospodarjenja delavci niso bili povsem izključeni iz sodelovanja v upravljanju. Razvila se je specifična oblika delavskega sodelovanja.

Revolucionarni zanos ljudi, razvoj proizvodnih sil, politični in gospodarski položaj, izvirna revolucionarnost naše

družbene prakse — to so osnovni razlogi prehoda iz administrativnega na samoupravni način upravljanja gospodarstva. Te spremembe so nastale v času pritiska od zunaj na Jugoslavijo in napade informbiroja, ko je komunistična partija Jugoslavije, osvobodjena dogmatskega stalinističnega balasta, na osnovi lastnih izkušenj iz revolucije in izgradnje prvih let spoznala, da je treba borbo zoper birokratski centralizem in etatizem v obstoječem administrativnem sistemu zamenjati z borbo za socialistično demokracijo in samoupravljanje. Dragoceno je spoznanje, da je ljudska samouprava osnovni element socialistične demokracije, element, brez katerega ni svobodnega razmaha ustvarjalne energije naroda.

S prehodom na samoupravni način gospodarjenja razvoj samoupravljanja ni zastal, temveč se je nenehno razvijal in izpopolnjeval. Z znanim XV. ustavnim amandmajem se je bistveno ojačal položaj in vpliv delavcev v delovnih organizacijah. Le-ti so sedaj sami določali krog neposrednega odločanja ter oblike in delokrog organov upravljanja. Tako je bilo samoupravljanje nenehno v ofenzivi.

Tisto, kar je XV. amandma najavil, je potem potrdila nova ustava SFRJ in socialističnih republik 1974. leta. Ti dokumenti pomenijo prelomnico za razvoj samoupravljanja. Z novim ustavnim sistemom je uzakonjeno, da je delavec proizvajalec dohodka v družbenem delu in že s samim tem dejstvom pridobi neodtujljivo pravico upravljanja in razpolaganja z dohodkom, s čimer je dokončno rešeno, kdo je nosilec pravice odločanja o sredstvih za razširjeno reprodukcijo.

Novoteks spada med tiste delovne organizacije, ki so

med prvimi sprejele načela samoupravljanja. 30. avgusta 1950 je bil izvoljen prvi delavski svet tekstilne tovarne Novoteks. Nov samoupravni sistem gospodarjenja je v delovnem kolektivu vzbudil nove kvalitete, delovno zavest ter aktivnejši in vztrajnejši boj za boljši jutri. Začelo se je iskanje novih poti v proizvodnji in na tržišču.

Takšni smo v letu 1974 sprejeli načela nove ustave ter se z organizacijo petih temeljnih organizacij in podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo organizirali na novih ustavnih načelih. Z izvolitvijo naših delegatskih delavskih svetov in drugih samoupravnih organov v temeljnih organizacijah in s prevzemom samoupravnih funkcij, ki izhajajo iz samoupravnih aktov in ustave, je nastala nova kvaliteta v razvoju delavske samouprave tudi pri nas. Zavedamo se, da samoupravljanje narekuje nenehno iskanje novih in boljših oblik za čim boljše in neposrednejše odločanje o vseh bistvenih problemih delovnega človeka in družbe.

Danes, v času gospodarskih težav v svetu in pri nas, smo si zastavili naloge na vseh ravneh v delovni organizaciji in temeljnih organizacijah, da aktivno v čim večji meri prispevamo k stabilizacijskim naporom vse naše družbe.

Prehoda pot ni bila lahka; tudi ne pričakujemo, da bo pot, ki je pred nami, lažja. Vendar nobena pot, ki pelje k človeškemu dostojanstvu, k osvoboditvi človeka in dela, k delovnemu človeku, ki je sam gospodar svoje usode, ni neprehodna.

In na koncu še to. Delavci Novoteksa smo v teh 30 in nekaj letih izgrajevali samoupravljanje in sebe v dobre upravljalce. Na prehojeno pot smo ponosni, ponosni pa smo tudi na to, da smo na območju širše Dolenjske prvi stopili na pot samoupravljanja.

Ohranjeni so pomembni zapisniki delavskih svetov in upravnih odborov. Iz njih je razvidno, s kakšnimi problemi so se ukvarjali ob začetku samoupravljanja; če jih primerjamo z današnjimi, potem vidimo, da je razlika bistvena. Da ne bi šlo v pozabo, objavljamo zapisnik volitev delavskega sveta in upravnega odbora z dne 30. avgusta 1950. leta.

Zapisnik volitev delavskega sveta in upravnega odbora

ZAPISNIK

volitev delavskega sveta in upravnega odbora.

Dne 30.8.1950. se so vršile volitve v delovni svet. Prvo pričetkom volitev je bil prevodilni sestanek s sledečimi dnevnimi redom:

1. Otvoritev
2. Pomen delavskega sveta
3. Pozdravi gostov
4. Volitve v delovni svet
5. Izid volitev

1./ Predsednik sindikata tov. Volčanšek Angelca je otvorila sestanek in pozdravila navzoče goste: tov. Zupelj-a sekretar OKPFS, tov. Zupančič-a org. sekretar OKPFS, tov. Novič-a sekretar MKPFS, tov. Horjak-a zastopnika Generalne direktorije tekstilne in usnjarske industrije, tov. Gelič-a predsednika upravnega odbora OSS, tov. Blažič-a zastopnika OLO. Novo mesto odgovoren za izvedbo volitev v delovski svet, ter celoten kolektiv.

2./ O pomenu delavskih svetov je govoril tov. Kastelic Janko. Poudaril je, da je ta dan za nas najvažnejši praznik, ker praznujemo celotno poslovanje podjetja v svoja roke in da bomo odšli še boljše stremelji za širšajočo produkcijo in unovčljivo podjetje štamboli pravilno.

3./ Tov. Zupelj je pozdravil kolektiv v imenu OKPFS-a, ter v kratkem objasnili kakšno važnost so delovski sveti za delovno ljudstvo. Nadalje je poudaril tudi, da informirajo delavce in jih gledajo na nas in je zato najpomembnejše, da stremimo se, da se bomo uspešno podjetja štamboli čuvali in v njih delovali vedno več in boljše kvaliteto blaga. H koncu je želel veliko uspeha delavskemu svetu, ki bo v celoti celotnemu kolektivu.

V imenu OLO-a se je izjavil tov. Blažič, ki je pomen in važnost delavskih svetov, ter dejal, naj si kolektiv popolnoma na demokratični način izbere iz svoje srede najboljših predstavnikov, kateri bodo pripravljivi se s svetov in bodo pravilno reševali vse naloge in težave podjetja.

Nadalje je tov. Blažič obravnaval volitve v delovski svet, kjer je potrebno sodelovanje celoga kolektiva, ker le na ta način bo možno pravilno voditi poslovanje celoga podjetja.

4./ Sledile so volitve v delovski svet.

Volilna komisija so sestavljali: Barlan Franc-pred., Šepetavec Fani, Stiglic Franc, Sejevic Milena in Urbančič Franc.

Kolektiv šteje 306 članov, navzočin je bilo 293 ali 96%.

Volilnih upravičencev je bilo	294
Upravičeno odsotnih	3
Neupravičeno odsotnih	4
Oddanih glasov	281

1 lista ne veljavna.

Vsi kandidati, ki so bili predlagani so bili izvoljeni razen tov. Geloj Valterja, namesto katerega je bil izvoljen tov. Jerič Edi.

Kandidati - Število glasov.

1. Kastelic Janko	276	glasov
2. Hostnik Marija	255	"
3. Rajk Anica	248	"
4. Strajnar Ivan	262	"
5. Čavlovič Stevo	256	"
6. Bojanc Vera	271	glasov
7. Berantin Ivan	271	"
8. Hudoklin Anton	278	"
9. Mihelič Edo	267	"
10. Svetičič Peter	263	"
11. Zelokar Franc	261	"
12. Kavšek Alojz	279	"
13. Oset	268	"
14. Medle Marija	254	"
15. Simončič Tončka	255	"
16. Grašek	278	"
17. Keber Justina	262	"
18. Podrižaj Franc	258	"
19. Plantan Francka	270	"
20. Vatrovec	271	"
21. Novak	268	"
22. Intihar Ivan	275	"
23. Jakše	275	"
24. Gregorič	277	"
25. Geloj Valter	151	"
Jerič Edi	11	"
Piki Edi	1	"
Berlan Franc	7	"
Urbančič Franc	2	"
Vičič Alojz	2	"
Šepetavec Miha	13	"
Lahnjner	1	"
Novič Božo	1	"
Bela Emma	1	"
Halič Jože	1	"
Novak Janez	11	"
Romberger	1	"
Gimpelj V.	1	"
Lunar Mina	1	"
Košarlij	1	"
Jerič Olga	1	"
Moher	1	"
Sivec	1	"
Penca	1	"
Srebrnjak Angela	1	"
Bela Marjuna	1	"
Grabič Anica	1	"
Kalčič	1	"
Mlinarič Liza	1	"
Rodič Draga	1	"
Volčanšek Angelca	1	"
Brulec	1	"
Sejevic Milena	1	"
Šidapek	1	"
Stiglic Franc	1	"
Radelj	1	"
Rozman	1	"
Gorišek Marija	4	"
Ilgo Ferdo	1	"
Šepetavec Fanika	1	"
Maver Milka	1	"
Mešan	1	"
Sladič Draga	1	"
Kirn Cveta	1	"
Črlyec	1	"
Čiling Franc	1	"
Člobovnik	1	"
Badar Jože	3	"

Eno uro po objavljenih rezultatih o izvršenih volitvah je bil pozvan novo izvoljeni delovski svet na prvo zasedanje in izvršitev upravnega odbora.

Dnevni red:

Janko Kastelic prvo izvoljeni predsednik delavskega sveta DO Novoteks

1. Otvoritev
2. Poročilo volilne komisije
3. Izvolitev verifikacijske komisije
4. Izvolitev predsednika delavskega sveta
5. Poročilo direktorja podjetja
6. Izvolitev volilne komisije
7. Volitve
8. Slučajnosti

Navzočih 23 členov, 2 uprvičeno odsotne, poleg teh so prisostvovali še: zastopnik ROSS-a tov. Gelič, zastopnik GDTI tov. Horjak, zastopnik OLO Novo mesto tov. Blažič, ter zastopniki volilne komisije.

Pričetek seje ob 19.15 uri svačery sinikalni dvorani. 1./ Prvo sejo delovnega sveta je otvoril predsednik sindikata tov. Volčanšek Angelca. Do izvolitve predsednika delovnega sveta je vodil sejo najstarejši član delovnega sveta tov. Čavlovič Stevo.

2./ Volilna komisija je podala poročilo o rezultatih volitev v delovni svet in sicer je bilo volilnih upravičencev 294 od teh uprvičeno odsotnih 9 neuprvičeno odsotnih 4 oddanih glasov 281 1 lista ne veljavna

3./ Tov. Čavlovič pr. Izvolitev verifikacijske komisije ki ima nalogo, da preglede pravilnost imeniranih volitev in potrditev istih. Tov. Kastelic Janko je predlagal: Simončič Tončka Oset - a Medletovo

predlog je bil z drignjen rok soglasno sprejet. Svojo nalogo naj iste komisije izvrši tekom naslednjega dne.

4./ Na predlog prisotnih je bil za predsednika delovnega sveta enoglasno sprejet tov. Kastelic Janko. Imenovani se je zbralil se zbiranje in sasedel svoje mesto ter vodil potek seje dalje.

5./ Nalo je podal direktor podjetja poročilo o stanju in poslovanju podjetja, katerega se v celoti prilaga. Po končani referatu se je pr. Slednik zahvalil za dane besede in predlagal diskusijo za eventualne nejasnosti tega poročila. Ker na je bilo poročilo izbrano in lahko razumljivo, se diskusija ni razvila. Predsednik je pripomnil, da se bo delovni svet v bodoče tekom poslovanja podrobneje seznanil s celotnim poslovanjem podjetja.

6./ Na pr. dlog tov. Strajnar Ivan je bila enoglasno izvoljena sledeča volilna komisija: Simončič Tončka Čavlovič Stevo Gregorič Peter

7./ Za člane upravnega odbora so bili izvoljeni strani tov. Simončič Tončka predlagani:

Upravni odbor	Namestniki
1. Podrižaj Franc	1. Jenko Franc
2. Medle Marija	2. Hostnik Marija
3. Svetičič Peter	3. Kavšek Alojz
4. Berantin Ivan	4. Jakše Vera
5. Rajk Anica	5. Hudoklin Anton
6. Strajnar Ivan	6. Bojanc Vera
7. Geloj Valter	

Predsednik delovnega sveta vpraša navzoče za soglasnost teh predlaganih kandidatov, ter poziva navzoče za eventualno postavitev drugega predloga. Ker do tega ni prišlo se smatra prvi predlog kot sprejet. Nalo se pr. ide k tajnemu glasovanju odnosno volitvam.

Po končanih volitvah upravnega odbora, volilna komisije prešteje glasove ter objavi sledeče rezultate:

1. Podrižaj Franc	23	glasov	1. Jenko Franc	22	glasov
2. Medle Marija	22	"	2. Hostnik Marija	23	"
3. Svetičič Peter	22	"	3. Kavšek Alojz	23	"
4. Berantin Ivan	22	"	4. Jakše Vera	23	"
5. Rajk Anica	23	"	5. Hudoklin A.	23	"
6. Strajnar Ivan	23	"	6. Bojanc Vera	23	"
7. Geloj Valter	1	"	Oset	1	"
Gregorič	1	"			
Jerič Edi	2	"			

8./ Predsednik delovnega sveta je poudaril, da se bo prihodnja seja delovnega sveta vršila tekom 10 - 12 dni na katerem bo delovni svet dokončno sprejel vsa posla in se detalno seznanil s stanjem in poslovanjem, kakor tudi s vsaki problemi podjetja. Popovno je poudaril važnost imeniranih komitej, koten važnost delovnega sveta vso organizacijo in nalogo, ki jim bo ter prikasal velik korak v borbi za izgradnjo socializma, ko se uresničuje plod dolgoletne borbe delavstva.

Tov. Gelič in ROSS-a je izbral Slučajnosti novo imenovane delovnega sveta in upravnega odbora in speliral na navzoče, da resno pristopijo k vsam nalogam, ki so jim pravnali s dnevnimi dnem in da bodo s svojimi vsakimi delom in borbo na vsestranski izboljšanje podjetja koristili sebi in skupnosti.

Sein je bila zaključena ob 21.45 uri.

Vse bile so veljavne

Odgovornatelj zapisnika:
(Intihar Ivan)

Zapisnik sestavlja:
(Simončič Tončka)

(Simončič Tončka)

Krajevni praznik Bršljina

V krajevni skupnosti Bršljin so že pred nekaj leti razmišljali, kdaj naj bi krajanje Bršljina praznovali svoj praznik. Bilo je več predlogov, vendar je bilo vedno kaj, kar ni popolnoma ustrezalo, in se je bilo zato izredno težko odločiti.

V četrtek, 16. junija, je bila izredna seja krajevne konference SZDL. Poglavitna tema razgovora je bil izbor datuma za praznovanje krajevnega praznika. Bršljin je namreč ena izmed redkih krajevnih skupnosti, ki še nima svojega praznika.

Predsednik krajevne konference Socialistične zveze Mijo Kurpes je v svojem govoru orisal pomembne datume iz zgodovine oboroženega boja in delavskega revolucionarne-

ga gibanja ter predlagal, da bi ponudili krajanom 30. avgust za praznovanje krajevnega praznika. V obrazložitvi predloga je dejal, da predlaga 30. avgust za krajevni praznik, ker so ta dan leta 1950 delavci tekstilne tovarne Novoteks med prvimi v Sloveniji ter prvi na širšem območju Dolenjske stopili na pot delavskega samoupravljanja in tako uresničili dolgoletni sen delavskega razreda ter oživili staro revolucionarno geslo „TOVARNE DELAVCEM — ZEMLJO KMETOM.“

Konferenca SZDL se je enoglasno opredelila, da bi v bodoče krajanje Bršljina praznovali svoj praznik 30. avgusta v spomin na zgodovinski dogodek, ko so delavci teks-

tilne tovarne Novoteks sprejeli kot prvi na širšem Dolenjskem načela samoupravljanja in so dobili delavci neodtujljivo pravico, da sami odločajo o ustvarjanju in delitvi družbenega proizvoda.

Ta predlog so po demokratični poti dali v obravnavo krajanom, ki so se na zborih krajanov in delovnih ljudi odločili, da se bo v Bršljini v prihodnje praznoval 30. avgust kot praznik krajevne skupnosti.

Tako je dana delavskemu samoupravljanju kot pomembni pridobitvi naše revolucije v KS Bršljini prednost pred ostalimi ponujenimi predlogi, s tem pa tudi priznanje delavskemu razredu ter delovni organizaciji NOVOTEKS, ki je vsa povojna leta ogromno pripomogla k razvoju Bršlji-

na, Novega mesta in širše Dolenjske.

Tako bomo praznovali poleg 15. avgusta, ko je leta 1947 bila ustanovljena delovna organizacija NOVOTEKS, še 30. avgust kot dan Novoteksa in krajanov Bršljina. Oba datuma sta izredno pomembna. Delovna organizacija, ki je bila ustanovljena 15. avgusta 1947, se je do danes razvila v veliko ugledno delovno organizacijo, po svojih proizvodih znano doma in v svetu. Prav zato je ta datum enako pomemben za delavce Novoteksa kot za krajanje Bršljina in občane Novega mesta ter Dolenjske, saj je z ustanovitvijo te delovne organizacije Dolenjska stopila iz zaostalosti na pot industrializacije in napredka, 30. avgusta 1950. leta pa na pot neposrednega odločanja delavcev.

Delavci NOVOTEKSA smo ponosni na priznanje, ki nam je s tem dano. Še naprej se bomo trudili oziroma še bolj kot doslej se bomo trudili za razvoj kraja in blaginjo delovnih ljudi ter nadaljnjo krepitev samoupravljanja.

DOPISUJTE
V GLASILO
NOVOTEKS

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Sodelujte v
glasilu svoje
delovne
organizacije!

In kako naprej?

Dejavnost izdajateljskega sveta

Izdajateljski svet kot družbeni organ za pretok informacij dvakrat letno poroča o svoji dejavnosti. Enkrat ob polletju in drugič ob zaključku leta. Tako danes informiramo naše bralce o opravljenem delu v prvih šestih mesecih. Za to obdobje lahko trdimo, da je izdajateljski svet kljub težkim razmeram uspešno opravil zaupano nalogo.

Pomanjkanje vsega, tudi roto papirja, nas tudi na področju medsebojnega pretoka informacij omejuje, zato se bo potrebno temu primerno tudi organizirati.

V mesecu juniju je tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ vsem prejemnikom zmanjšala dobavo predvidenih količin roto papirja glede na potrebno plansko količino. Glede na značaj tovarne „Djuro Salaj“ in pomen njene proizvodnje poskušajo probleme reševati v republikah in s pomočjo zveznega izvršnega sveta. Vendar bo na ta način zagate mogoče reševati dolgoročno. Ta hip pa še ni mogoče natančno reči, do kdaj bodo veljale omejitve pri dobavi roto papirja. Jasno pa je, da z razpoložljivim roto papirjem ni mogoče natisniti vseh časopisov v potrebnem obsegu in količini, zato je pereča problematika obravnavala sekretariat tiskovnega sveta RK SZDL v razširjeni sestavi in sprejel naslednje sklepe:

— glede na razpoložljive količine roto papirja v treh osrednjih časopisno-založniški hišah v Sloveniji, imajo pri tiskanju prednost trije političnoinformativni dnevnik, ki pa morajo toliko skržiti svoj obseg, da s tem ne bo bistveno ogrožena njihova temeljna vsebinska zasnova;

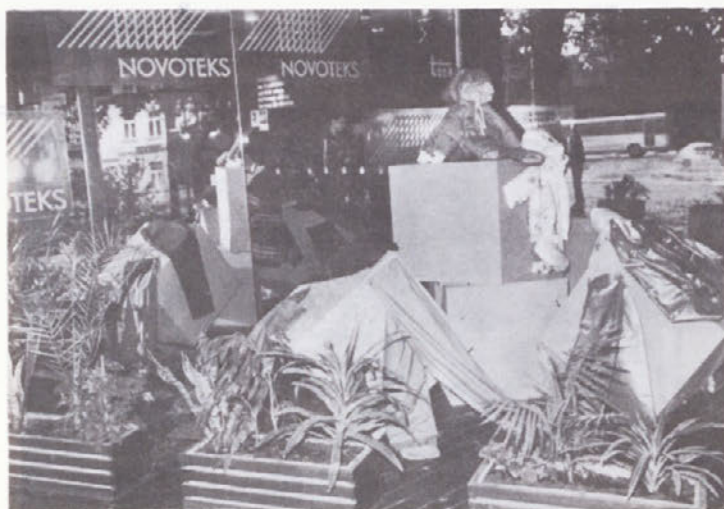
— obseg regionalnih glasil in političnih tednikov in ver-

skega tiska naj se zmanjša na še sprejemljivo razumno mero; — glede vseh ostalih edicij do nadaljnjega velja dogovor, da se tiskanje začasno preloži v soglasju z njihovimi ustanoviteljki oziroma izdajateljki.

To zadnje velja tudi za glasila delovnih organizacij, ki so tiskana na roto papirju. Ne glede na to, da so težave verjetno kratkoročne, pa je treba pri teh glasilih takoj predvideti, kaj napraviti oziroma kako izdati glasilo, če roto papirja ne bo!

Večino glasil OZD, tiskanih na roto papirju, predstavljajo glasila večjih delovnih organizacij ali SOZD s praviloma veliko naklado. To pomeni, da bi prehod na drugačen tisk oziroma drugačen papir, ta glasila podražil. Zato bo dolgoročno treba razmišljati tudi o drugačnem zagotavljanju pretoka informacij.

V Novoteksu nismo veliki potrošniki roto papirja, saj naše glasilo izhaja le enkrat mesečno v nakladi 2.000 izvodov. Kljub temu pa bo treba razmišljati, kako takrat, ko bo omejitve zajela tudi našo delovno organizacijo. Po vsej verjetnosti bomo morali zmanjšati obseg od sedanjih 24 na 20 strani, tako kot smo v začetku leta tudi planirali. Nadalje bomo morali izbirati prispevke glede na vsebino in pomembnost sporočila, ki ga posredujejo bralcem. Pri tem bomo tudi morali paziti, da bodo informacije, ki so potrebne za odločanje, posredovane v zgoščeni, pa vendar vsakomur razumljivi obliki. Prav tako pa bodo morali v sindikatih in vodstvih TO razmišljati o takojšnjem aktiviranju sindikalnih skupin za oživitve pretoka informacij neposredno — torej ustno. Takšni krajši sestanki

delovnih skupin se lahko organizira po izmenah tudi v času malice (saj ne smejo trajati več kot nekaj minut), da proizvodnja sploh ne bo motena. Zato pa se bo treba organizirati tako, da bodo le-ti dobro pripravljene in da bodo posredovalci informacij iz gradiv izluščili bistveno in to v nekaj stavkih posredovali delovni skupini. Prav tako je treba oglasne deske, dnevne Novice ter ozvočenje v konfekciji v maksimalni meri uporabiti za posredovanje in pretok informacij.

V letošnjem polletju je tovarniško glasilo NOVOTEKS izhajalo redno vsak mesec. Izdajateljski svet, ki se je redno sestajal nekaj dni po vsakem izidu številke glasila, je kritično ocenil vsebino sestavkov in obliko ter načrtoval novo številko. Pri tem je bil izdajateljski svet izredno dosleden in strog ocenjevalec — temu primerno pa tudi uspešen pri svojem odgovornem delu.

Večletna prizadevanja, da v vsaki TO organiziramo aktiv informatorjev, so končno obrodila in trud ni bil zaman. Tako imamo te aktivne, v katerih so delegati iz neposredne proizvodnje, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter strokovnih služb, organizirane v TO Predilnici

in TO Tkanina. V TO Konfekcija I in Konfekcija II pa so tik pred ustanovitvijo tega pomembnega družbenega organa.

Če se še nekoliko zadržimo pri objavljeni tabeli in si jo bližje ogledamo, vidimo, da je v prvi polovici leta izšlo šest števil na poprečno 23,3 straneh, kar je za 16,5% več, kot smo v začetku leta načrtovali.

Lepo je vidna tudi aktivnost TO, kjer imajo organiziran aktiv informatorjev. Uspeh teh dveh TO naj bi bil spodbuda za TO, kjer se še niso tako organizirali. Tu pa naj bi pomembno vlogo odigrale DPO in samoupravni organi ter tako zagotovili reden pretok koristnih informacij za uspešno proizvodnjo in delegatsko odločanje.

DeKa

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

**Sodelujte v
glasilu svoje
delovne
organizacije!**

MESEC	Š T E V I L O					P R I S P E V K I						S T R O Š K I		
	STRANI	FOTOGR	RISB	PRISP.	DOPISNI	DSSS	TO PRED.	TO TKAN.	TO KONF ₁	TO KONF ₂	TO KONF ₃	TO TRGOV.	ENE ŠTEV.	CELOTNE NAKLADE
JANUAR	24	20	11	30	25	17	●	3	●	●	●	10	4566	91.331
FEBRUAR	16	13	2	21	14	15	1	4	●	●	●	1	3538	70.754
MAREC	24	24	1	28	21	18	3	5	1	1	●	●	4210	84.211
APRIL	24	24	3	23	18	14	4	2	1	1	●	1	66,72	133.424
MAJ	24	21	6	26	18	17	1	8	●	●	●	●	49,41	98.819
JUNIJ	28	23	6	35	19	18	2	15	●	●	●	●	62,54	125.092

Po tridesetih letih v zasluženi pokoj

Tovariš Franjo Švent se je po tridesetih letih aktivnega dela v DO Novoteks poslavlja in uveljavlja pravice iz minulega dela

Trideset let dela v neki delovni organizaciji je kar dolga delovna doba, posebno še, če je to delo odgovorno, kot je to delo, ki ga je opravljal Franjo Švent, direktor finančno računovodskega sektorja. Franjo se je v Novoteksu zaposlil istega leta, ko je postal direktor tovarne Luka Dolenc, s katerim sta se dobro ujela. Krmarila sta delovno organizacijo, ki je iz leta v leto rasla, postajala večja po številu zaposlenih, količini iztkanih metrov, izdelanih konfekcijskih izdelkov pa tudi po kvaliteti in ugledu na tržišču. Danes pa se je zaradi zdravstvenega stanja s 35 leti delovne dobe naš Franjo moral umakniti iz aktivnega delovnega razmerja, kar pa ne pomeni, da nam še vedno ne bo ob potrebi priskočil s svojimi bogatimi izkušnjami ter nam pomagal iz možnih zagat. Dokazoval nam bo ponovno kot tolikokrat doslej, da je dve in dve štiri le v matematiki, v življenju človeka pa tudi v našem gospodarstvu pa to ni vedno res.

Predno sem obiskal našega Franja, sem si ogledal personalno mapo in si iz nje izpisal

nekaj podatkov. Franjo se je rodil 24. 3. 1929 leta v Velenju. Sicer je bil Franjo doma iz Zabukovice. Po končani obvezni šoli, meščanski in trgovski šoli, se je zaposlil kot knjigovodja v kmetijstvu. Tako je delal pri USTROJU v Celju, Mariboru in Ljubljani. Za tem je bil premeščen na državno posestvo v Žovnek — od tu v KZ Laško in ekonomijo Lava v Celju.

V Novoteksu se je zaposlil leta 1954 kot vodja finančnega sektorja in je bil leta 1975 imenovan za direktorja finančnega sektorja. S temi podatki iz kadrovske evidence, papirjem in svinčnikom sem se v nedeljo dopoldne oglasil pri Šventu doma. Sicer sem ga iskal že v soboto, a nekako nisva mogla uskladiti časa. Tudi v nedeljo sva se dobila šele okoli 11. ure, ko je prišel z vsakodnevnega sprehoda po bližnjih gozdovih, seveda s polno košaro gob. Potem je najprej uredil gobe, nato sebe, no, in šele po vsem tem sva našla čas za razgovor.

Franjo je izredno dober gostitelj in sogovornik. Sedela sva v senci pri obloženi mizi pred hišo številka 15. Pobaral sem

ga, če si mogoče misli, zakaj sem ga obiskal, pa mi je dejal, da po vsej verjetnosti nekaj potrebujem. In res sem potreboval. Pogovor je stekel, kot sem si želel.

Že takoj v začetku, ko sem mu dejal, da bi rad nekaj podatkov iz njegovega življenja, ker je takšna navada, da v našem glasilu napišemo nekaj v spomin in zahvalo, posebno še, če gre za delavca, ki je skoraj vso svojo delovno dobo preživel v Novoteksu, pa me je prekinil in dejal, da nisem na liniji, ker on ne gre v pokoj, pač pa je on delavec, ki je uveljavil pravice iz minulega dela, ker da ga je tako podučil ing. Franc Kovačič.

Prvo Franjevo delo po končani meščanski šoli je bilo v rudniku lignita v Zabukovici kot jamomerilec. To mu je bilo nekako normalno, saj mu je tudi oče bil knap. Čeprav si je Franjo želel, da bi se izučil za strojnega mehanika, mu čas, v katerem je živel, to ni omogočil. Moral je v „šaht“ pod zemljo, da bi bilo nekaj denarja pri hiši, da bi se z bolešno mamo, ki je umrla leta 1950, preživljala, ker z mamo nista vedela, kje je oče, odkar se je kot borec vključil v boj za svobodo in lepše življenje. Ko se je oče le vrnil iz partizanskega boja, je Franjo moral prenehati z delom v rudniku in nadaljevati šolanje. Takrat je bila pač takšna navada, da so ti starši izbrali poklic ne glede na tvoja nagnjenja in želje. Tako so Franja vpisali na trgovsko akademijo v Celju.

Pred sprejemom v šolo je moral Franjo ponovno pred izpitno komisijo in potrjevati znanje iz meščanske šole in polagati malo maturo, ker je hodil v nemške šole. No, Franjo to ni bilo težko, saj je vseskozi bil dober učenec. Zanimivo bi bilo omeniti, da je imel le enkrat ponovljalni izpit, v prvem letniku trgovske akademije iz knjigovodstva. Pravi, da si je takrat tudi pridobil največ uporabnega znanja iz osnov svojega bodočega poklica.

Vse zaposlitve, predno je prišel v Novo mesto, so bile v kmetijstvu. Premeščali so ga po potrebi in z dekretom. Kmetijstvo ga ni pritegnilo, vedno si je želel zaposlitev v industriji. Na voljo mu je bilo delo v Nafta-plinu v Dolnji Lendavi. Vendar se je odločil po razgovoru z bivšim direk-

torjem Novoteksa Viktorjem Kodela za Novoteks ter se zaposlil kot vodja knjigovodstva. In tako je Franjo začel svojo kariero v Novoteksu.

Vprašal sem tovariša Šventa, kje vse se je udeleževal izven svojega dela.

V Zabukovici, kjer je preživel svojo zgodno mladost, je kot skojevec deloval v dramski skupini KUD Svoboda in se uveljavil kot dober amaterski dramski igralec. Bil je tudi pobudnik in eden od ustanoviteljev letnega gledališča v Lindbergu. Spominja se svojih vlog v veseloigrah: Ta veseli dan ali Matiček se ženi, Županovi Micki, Miklovi Zali in več drugih, s katerimi so gostovali tudi daleč izven domačega kraja. Ko se je zaposlil v Novoteksu, se je ves posvetil svoji stroki. Pravi, da je bilo takrat težko, saj kadrov ni bilo in si je bilo treba pomagati z voljnimi, dela željnimi mladimi dekleti. Čeprav te niso bile strokovno usposobljene, so to pomanjkljivost nadoknadile z izredno pridnostjo. Res pa je, da jih je bilo treba v delo vpeljati, jih voditi in nadzorovati. Pozneje je bilo lažje, ko so prihajali usposobljeni kadri in z računovodsko izobrazbo.

Franjo Švent se je v razvijajočem se Novem mestu in v tovarni, kjer je nabiral znanje in se razvil v strokovnjaka, pričel uveljavljati kot zunanji sodelavec. Pridobljeno znanje je s pridom posredoval povsod, kjer je bilo to potrebno v bivšem okraju Novo mesto. V teh letih je bil tudi soustanovitelj takratnega društva knjigovodij, ki se je kaj kmalu uveljavilo in preraslo v Društvo računovodskih in finančnih delavcev Novo mesto.

Kjerkoli je kaj zaškripalo, je bil Franjo tisti, ki je s svojimi bogatimi strokovnimi izkušnjami pomagal prebroditi marsikatero težavo, saj se je ves posvetil stroki in strokovnemu usposabljanju. Tako je Franjo poleg dela v Novoteksu kot zunanji sodelavec predaval na SEŠ Novo mesto, bil je vodja vseh knjigovodskih tečajev. Bil je v vodstvu in predavatelj na Ljudski univerzi Novo mesto in pozneje zunanji sodelavec in predavatelj Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela. Poleg tega je opravljal vrsto drugih pomembnih in odgo-

(Nadaljevanje na 8. str.)

(Nadaljevanje s 7. str.)

vornih nalog. Naj jih naštejemo le nekaj:

— prvi predsednik upravnega in izvršnega odbora komunalne banke za okraj Novo mesto,

— odbornik skupščine občine Novo mesto,

— predsednik knjigovodskega društva od ustanovitve (15 let),

— izvedenec za knjigovodsko-finančno stroko pri okrajnem sodišču Novo mesto,

— od ustanovitve Zveze računovodskih in finančnih delavcev Slovenije član sekretariata, osem let podpredsednik zveze, sedaj pa predsednik nadzornega odbora,

— član koordinacijskega odbora za povezavo na področju

teorije in prakse med Zvezo ekonomistov Slovenije in Zvezo računovodskih in finančnih delavcev Slovenije,

— član samoupravne delavske kontrole Jugobanke Slovenije in Jugoslavije.

Poleg teh, ki sem jih tu omenil, je Franjo opravljal vrsto drugih obveznosti in dolžnosti v in izven tovarne. Zagnanost pri delu, pogosti pretresi v gospodarstvu in življenju pa načenjajo in krhajo zdravje. Tako je Franjo pet let pred polno obvezno delovno dobo moral izpreči.

Vprašal sem ga, kako je sprejel upokojitev.

Dejal mi je, da bi mu bilo izredno težko, če bi to prišlo iznenada, ker pa je že dalj časa po obolenju delal le po štiri

ure, je bil na to nekako že pripravljen. Saj je prišel sam do zaključka, da tako ni mogoče več. Zato je v dogovoru z glavnim direktorjem že dalj časa sodeloval s Teodoro Kovačič in jo počasi uvajal v svoje delo. Prav tako pa bo še naprej kot delavec, ki je uveljavil pravice iz minulega dela, na razpolago nam vsem.

Na koncu mi je dejal, da je bil v Novoteksu srečen, ker je imel dobre sodelavce. „V svojem življenju sem spoznal delo knapa, kmetijca in tekstilnega delavca. Vse te tri branže so vse prej kot lahke, vendar so vsi ti donajtežje, ne glede na delovni čas in nagrado za delo. Če bi tudi v drugih strokah bili tako zagnani za delo, bi bilo povsod lažje, lepše in boljše.“

Tako se danes poslavljamo od našega Franja, ki je iz rudarskega revirja prišel na Dolenjsko, si tu zgradil svoj dom in predan delu koristil delovni organizaciji Novoteks in širši skupnosti. Hvaležni smo tovarišu Šventu za vseh 30 let, ki jih je preživel z nami v lepih in težkih trenutkih. Za svoje prizadevno delo je prejel najvišje priznanje delovne organizacije plaketo Novoteksa, prav tako pa tudi državno odlikovanje red dela s srebrnim vencem.

Tovarišu Šventu želimo delavci Novoteksa še dosti prijetnih let ter se mu zahvaljujemo za njegov delež v rasti delovne organizacije od majhne tovarnice v veliko in v svetu priznano delovno organizacijo!

DeKa

IZ TOZD PREDILNICA METLIKA

Nekaj o delu samoupravnih organov v TO Predilnica Metlika

Tudi letos je delo samoupravnih organov v Metliki močno aktivno. V prvi polovici leta so se večkrat sestali predstavniki DPO in pred zasedanjem DS obravnavali vse bistvene točke dnevnega reda. DS je imel šest sej. Udeležbe na sejah so sicer skromne iz že znanih vzrokov (izmensko delo), vendar pa člani DS aktivno sodelujejo.

Če na kratko pregledamo točke dnevnega reda teh sej, ugotovimo, da je vsa aktivnost usmerjena k boljši in večji produktivnosti TO. Na prvi seji 20. 1. 1983 so člani DS razpravljali o potrebah po klasični preji, o izkoriščanju delovnega časa, o nagrajevanju delavcev pri čiščenju preje, o reorganizaciji operativnega vodenja izmen. Na isti seji so določili pričetek dela režijskih delavcev in razpravljali o zlorabi bolniških dopustov. Sprejet je bil tudi plan delovnih dni in plan delovne sile v letu 1983. Plan proizvodnje pa so sprejeli le za prva dva meseca.

Na drugi seji 7. 1. je DS obravnaval zapisnike inventurnih komisij. Manjše razlike so se pojavile pri poslovanju mense. Pod točko „razno“ pa so razpravljali o preimenovanju del in nalog, o vezavi stanovanjskih posojil, popravilu strehe nad klasično predilnico, o novih cenah brezalkoholnih pijač, o uvedbi starega delovnega časa za režijske delavce.

Na tretji seji DS, ki je bila 25. 2., je bilo predloženo poročilo o poslovanju TO v letu 1982. Sprejet je bil tudi poslovnik o delovanju samoupravnih organov. Podana je bila informacija o najetju inozemnega blagovnega posojila. Člani DS so razpravljali tudi o predlogu spremembe količinskega plana za repco predenja.

Sprejeli so tudi samoupravni sporazum za republiški rezervni sklad. Največ je bilo razprav o produktivnosti, ki je upadla v primerjavi s prejšnjimi leti, in o OD, ki je bil z ozirom na produktivnost presežen v TO. Ostanek dohodka iz preteklega leta bo zadoščal za pokrivanje najnujnejših obveznosti. Poslovali smo torej na meji rentabilnosti. Člani

DS so bili seznanjeni s težavami DO glede preskrbe s surovinami.

Sprejet je bil sklep, da se v prvih štirih mesecih poveča plan klasične preje za pet ton in za isto količino zmanjša plan repco predenja.

Dne 15. 3. je DS sprejemal plane za leto 1983, in sicer:

- plan delavne sile 330 zaposlenih
- plan proizvodnje preje 1.172.890 Baz. kg
- plan dohodka 7.741.124 din

Značilno za plan proizvodnje preje v tem letu je, da bo predilnica izdelala 41.000 kg več klasične preje s tem, da dobi v maju mesecu predilni stroj iz TO Tkanina.

Peta seja DS je bila 2. 6. z obsežnim dnevnim redom: sprejetje pravilnika o varstvu pri delu, razpis posojila stanovanjskih sredstev za individualno gradnjo, vloga za podaljšanje nočnega dela žensk za drugo polovico leta. Sprejet je bil tudi popravek oz. dopolnitev pravilnika za delitev OD — poglavje osebne učinkovitosti.

Pod točko „razno“ so člani razpravljali o pomembnih sklepih, kot so dopolnitev samoupravnega sporazuma za združevanje sredstev za nabavo krusik predilnih strojev, sprejet je bil sklep, da se sprejme sporazum o pridobivanju deviznih sredstev, imenovali so komisijo za SLO in DS. Določili so gasilske trojke in delegata za KS Metlika.

Na zadnji seji DS, ki je bila 22. 6., kakor tudi na predzadnji seji so bili člani seznanjeni s problematiko gospodarjenja v DO v zaostrenih gospodarskih razmerah. Na obeh sejah je bilo sprejetih več sklepov, s katerimi se TO zavezuje, da bo izvrševala svoje planske obveznosti in s tem prispevala pri reševanju težav.

NADA

**DOPISUJTE
V GLASILO
NOVOTEKS**

Sklepi

DS TO Predilnica Metlika, z dne 2. 6. 1983:

1. Izkoriščenost strojev mora biti 100%, poseben poudarek na predpredenju (tudi tek strojev med malico), primopredaja strojev ob koncu izmene se opravi brez zaustavitve linije — strojev.

2. Zamude in predčasno zapuščenje delovnih mest ob malici in ob koncu izmene se bo za mesec maj objavilo poimensko na oglasni deski, v naslednjih mesecih pa se bo ukrepalo po pravilniku.

3. Za zagotovitev zadostne količine predpreje in dosego normalnih zalog se organizira ob sobotah v juniju občasno nadurno delo ter nedeljsko delo 5. 6. 1983 z režijskimi delavci in mladinci, ki se bodo udeležili izleta 4. 6. 1983.

4. Za smotnejšo razporeditev letnih dopustov s strani vodij izmen, DS ponovno opozarja, da se dopust prijavi en dan pred uporabo, in sicer proti koncu izmene; le za resnne primere se dopust odobri isti dan pred pričetkom izmene.

5. DS bo v letnem času, ko nam običajno raven kvalitete pada, še posebno pozorno spremljal kvaliteto in opozarjal odgovorne, da sproti izvajajo vse ukrepe za boljšo kvaliteto.

6. V mesecu juniju 1983 se bo proučilo možnost pričetka dela za vse izmene 10 minut prej, kar se že izvaja v DO „Novoteks“ Novo mesto.

7. Če se zgoraj sprejete sklepe ne bo dosledno izvajalo oz. bo zaradi naših površnosti in nedoslednosti še vedno premalo narejene predpreje, se bo uvedel v predpredilnico in na avtoconerje tri in polizmensko delo v letnem času.

DS TO Predilnica Metlika, z dne 22. 6. 1983:

1. Sprejme se rebalans finančnega plana za II. polletje 1983 s povečanim prihodkom in variabilnih stroškov, pokritja in ostanka dohodka pri nepovečanih fiksnih stroških.

2. Da se izognemo povečanju, prekoračitvi fiksnih stroškov (pri višjih vsakodnevnih cenah) je potrebno nekatere postavke zmanjšati.

3. Od 1. 8. 1983 dalje se organizira varnostno službo v lastni režiji (vratarska služba). V ta namen se razširi katalog del in nalog „opravljanje vratarskih del“ z oceno 188 točk na uro. Za organizacijo in kontrolo teh del je zadolžen Božič Vjekoslav.

4. S povečanjem novih vratarskih opravil in klasičnega predenja (3 kom novi PPS) se plan delovne sile za leto 1983 ne povečuje, ampak se sprejme nove delavce le do plana, ostalo pa se prerazporeja v TO.

5. Za doseganje novega finančnega plana je treba dosledno izpolnjevati mesečne količinske, terminske in kvalitete plane, za kar je potrebno maksimalno angažiranje vseh zaposlenih.

6. Delavci, ki so razporejeni v 2,5 izmene, delajo na stalnih fazah dela, ki so po planu obratovanja dveh in pol izmen (repcu, predenje, sukanje, čiščenje preje).

7. Da se poenoti delovni čas v DO NOVOTEKS in zaradi prevelikih zahtev po predčasnem odhodu z dela (na vlak in avtobuse) se pričetek delovnega časa za vse zaposlene v TO Predilnici Metlika premakne za 10 minut, to je od 27. 6. 1983 dalje traja čas izmene od 6.50 ure do 14.50 ure, od 14.50 ure do 22.50 ure in od 22.50 ure do 6.50 ure.

Dovolnilnice se za predčasnih izhod ukinejo.

8. Za neizvajanje sprejetih sklepov se uporabi ukrep odvzema celotne individualne učinkovitosti za tekoči mesec.

TO KONFEKCIJA NOVO MESTO – TO KONFEKCIJA NOVO MESTO

Izvoz, izvoz in še enkrat izvoz!

Živimo v času izredno resnih gospodarskih težav, ki jih je povzročil velik devizni primanjkljaj. Kot se velikokrat dogaja v življenju, bodo morali tudi sedaj pridni in gospodarni kolektivi nositi večji del posledic. Menim, da med te kolektive sodi tudi NOVOTEKS oziroma TO KONFEKCIJA I.

Zadnji ukrepi zvezne vlade so nastali položaj še bolj zaostri glede politike uvoza v prid politike povečanja izvoza na konvertibilno tržišče z namenom, da se naš težki gospodarski položaj v nekaj naslednjih letih ublaži. Seveda si pa vsi želimo, da bi ga v celoti odpravili.

Ko govorimo o izvozni politiki in povečanju izvoza v naslednjih letih, pri nas v TO Konfekcija I nimamo kaj razmišljati in se dogovarjati, kajti že sedaj imamo vse možne kapacitete usmerjene v izvoz. Pravzaprav je bila tudi ta TO s tem namenom ustanovljena in smo izvozno usmerjeni od samega začetka, to je od 1. 7. 1970. Zato menim, da v prihodnosti ne bomo mogli ustvarjati več deviznega prihodka kot sedaj. Tako ne bomo mogli ne v delovni organizaciji niti ne v širši družbeni skupnosti ustvariti več deviz.

Nekaj časa, to je v letih od 1975 do 1979, je izvoz v naši TO stagniral, od leta 1979 pa je začel hitro naraščati, in to v letih 1980 do 1983 za 50 — 100% letno.

Pri izvozu je treba omeniti, da bi bili zaposleni prav obveščeni, da obstajata dve vrsti izvoza:

— klasični izvoz, to pomeni, da sta material in delo v izdelku naša,

— storitve oziroma „lohn izvoz“, ko je od tujega partnerja material, delo pa naše; na ta način izvažamo le delo.

Pri izvozu so poleg redne cene izdelka, ki se doseže s pogajanjem s tujim partnerjem, še izvozne premije (stimulacija), ki pa se spreminjajo odvisno od deviznoplčilne bilance države. Trenutne stimulacije so naslednje:

— klasični izvoz v zahodne države 21,01%,

— storitve oziroma „lohn“ izvoz v zahodne države 16,01%,

— klasičen izvoz v države nerazvitega sveta 22,01%.

Ker izvažamo v vseh treh oblikah, dobimo tudi stimulacijo glede na to, 100% izvoz naše proizvodnje ima v TO vsekakor pozitivne učinke. Seveda pa je prisotnih tudi nekaj negativnih. Pa si jih pogledajmo.

Positivni učinek je že v tem, da praktično brez izvoza ne bi mogli obratovati, kajti težko prigrarane devize porabimo sedaj:

— za nakup reprodukcijskega materiala za domačo proizvodnjo,

— za nakup rezervnih delov,

— za nakup opreme iz uvoza, pa tudi nekaterih reprov materialov.

Razliko deviz združujemo s TO Tkanina po samoupravnem sporazumu s 50% stimulacijo. Negativni učinki pri 100% izvozu pa izhajajo iz enega samega načela, to je solidarnost — poslovnost do tujega poslovnega partnerja, ki se vrednoti le s kvaliteto izdelkov in dogovorjenimi roki pošiljanja. To pa pomeni, da kljub temu, da delamo v eni izmeni, moramo velikokrat podaljšati naš delavnik tudi v noč, delati v nedeljo in celo na praznike.

Osebnostno menim, da je 100% izvoz preveliko breme za TO zaradi tega, ker nimamo osnovnih pogojev za normalno delo. To se odraža v:

— preozki tehnološki opremljenosti glede na zahtevnost materialov in poslovnih strank (premalo ustreznih strojev),

— prostorski stiski v krojljnici, likalnici in dodelavi.

Za odpravo teh problemov do sedaj ni bilo nobenega pravega razumevanja.

Negativni učinki se kažejo v stalni živčni napetosti, ali bodo izdelki pravočasno in kvalitetno narejeni. Velikokrat se dogaja, da ima naročilo izredno kratek rok izdelave. Temu problemu se ne moremo vedno izogniti, zato menim, da bi bilo treba preiti s splošne na osebno odgovornost delavcev, ki delajo v izvoznem oddelku, nabavi in pripravi del za konfekcijo ter v vodstvu TO in v TO Tkanina, kadar gre za klasičen izvoz. Seveda je pri tem zelo pomembna pravočasna in učinkovita organizacija proizvodnje, kajti vse je ceneje kot zamujanje rokov. Tega pa v TO Konfekcija I praktično ne poznamo že štiri leta.

Poglejmo primer klasičnega izvoza 12.000 hlač v Libanon, ko smo zaradi zamude TO Tkanina in zaradi težavnosti modela morali hlače izdelati v borih 14 dneh: med 5. in 19. junijem. Normalno je, da smo morali delati izven rednega delovnega časa. Naredili smo 3382 nadur, da bi lahko naredili v dogovorjenem roku. V tem času, ko smo delali dan in noč, ob sobotah in nedeljah, se je pokazalo, kako slabo imamo organiziran prevoz na delo in kako slabe so storitve obrata družbene prehrane. Vodstvo in delavci našega otroškega vrta so nam redno v tem letu

(Nadaljevanje na 10. str.)

(Nadaljevanje z 9. str.)

pomagali in se prilagodili proizvodnemu času tako, da so organizirali varstvo otrok v času, ko so njihove mamice delale. Izkoristil bom to priložnost in pohvalil vse delavce, ki so razumeli nastali položaj in delali tako, da smo v roku odposlali izvozno blago. Teoretično je bilo po izračunu na papirju to nemogoče, a ljudje

pogosto zmoremo tudi to, kar je na pogled nemogoče.

Opozoril bi vse vodstvene delavce, naj se izvozu in dobavnim rokom za domači trg posveča več pozornosti kot do sedaj, pri tem pa ne sme biti izvzeta nobena strokovna služba oziroma njen delavec, ker so to naše skupne naloge in dolžnosti, ki bodo jutri še težje od današnjih, praksa pa nam kaže, da za te stabilizacijske naloge nismo vsi enako zavzeti.

MIJO KURPES

Izlet TO Konfekcija I. v Bolnico Franjo in Postojnsko jamo

Meseca junija semo se odločili, da gremo na izlet tja, kjer večina delavcev še ni bila. Dogovorili smo se za obisk partizanske bolnišnice Franja in Postojnske jame. Da nam ne bi bila pot enolična, smo se domenili, da gremo iz Novega mesta preko Ljubljane, Škofje Loke do bolnišnice Franje in iz Cerknega nazaj čez Črni kal v Postojno ter prek Cerknice, Ribnice in Kočevja v Novo mesto.

18. junija smo se zbrali na avtobusni postaji. Dan je bil primeren za izlet. Vreme je bilo sprva nekoliko oblačno, pozneje pa sramežljivo sončno.

Do Škofje Loke nam je čas hitro minil v pesmi, šalah in družabnih igrah. V Škofji Loki, ki je bila naša prva postaja, smo se ogledali častivredni škofjeloški grad, ki se dviga nad mestom, stari del mesta s trgov, značilni center srednjeveške Škofje Loke, skratka

spominske in ohranjene zgodovinske dele enega najstarejših mest Slovenije. Pot nas je nato vodila mimo Visokega proti Idriji. Ob pogledu na nekoč veliko in ponosno domačijo pisatelja Ivana Tavčarja te nehote stisne pri srcu, saj jo je že močno načel zob časa.

Namen našega izleta je bil, da se skupaj poveselimo in kaj zanimivega vidimo. Že prej smo se dogovorili za različne igre. Med drugim smo se tudi dogovorili, da se bosta dve ekipi (sestavljene iz 5 članov vsakega avtobusa) pomerili v kegljanju.

Prispeli smo do bolnišnice Franje. Partizanska bolnišnica Franja leži v kanjonu, ki ga deli bistri gorski potok in zakrivajo drevesa. Iz pripovedovanj in zgodovinskih virov vemo, da bolnišnica ni bila nikoli izdana. Sovražniku z večkratnimi napadi na ta predel in s stalnim proizvod-

vanjem ni uspelo priti do nje. Bolnišnica je dobila ime po njeni prvi zdravnici dr. Franji.

Po ogledu bolnišnice smo se peljali v Cerkno, kjer smo obedovali v hotelu ETA. Po kosilu sta se naši ekipi pomerili v kegljanju. Razdelili smo se na ekipo A (prvi avtobus) in ekipo B (drugi avtobus). Po temeljitem ogrevanju nastopajočih tekmovalnih ekip sta ekipi začeli z „resnim“ delom. Čeprav je bila moč ekip dokaj izenačena, je po napornem športnem boju zmagala ekipa A. Veselje nad zmago, prijetna utrujenost in vzorno tovarištvo so nas spremljali na poti proti Postojni. V Postojno smo prispeli nekaj čez 16. uro, tako smo šli na ogled Postojnske jame že ob 17. uri.

Vsakdo ve, kako lepa je Postojnska jama, biser Evrope, ponos nas vseh, če si je ni že

sam ogledal, pa iz pripovedovanj prijateljev. Takšno lepoto je težko opisati, res ti zmanjka besed, s katerimi bi opisal ta biser podzemlja.

Bližal se je večer, ko smo se polni vtisov peljali čez Bloke proti Ribnici in Kočevju. Prijetno utrjeni od vtisov in vsega, kar smo ta dan videli, smo se pripeljali v Kočevje, kjer nas je čakala večerja. Po večerji smo se odpeljali v Novo mesto.

Tako je dan, ki nas je odtrgal od vsakdanjih obveznosti, še bolj okreplil prijateljstvo med nami. Lahko rečemo, da smo enotni in povezani tudi takrat, ko nam je lepo, in ne samo takrat, ko smo na delovnem mestu.

JELICA SPASOVSKI

Postojnsko jamo

KAZALO

- I. UVODNE DOLOČBE
- II. CILJI VZGOJNOIZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI
- III. PLANIRANJE IZOBRAŽEVANJA
- IV. VRSTE VZGOJNOIZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI
  1. Usposabljanje z delom
  2. Izobraževanje za pridobitev strokovne izobrazbe
  3. Izobraževanje za izpopolnjevanje strokovne
- V. PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELAVCEV, KI SE IZOBRAŽUJEJO
  1. Interni razpisi
  2. Pogodba o izobraževanju
  3. Prave in obveznosti delavcev, ki se izobražujejo
- VI. USMERJANJE MLADINE V IZOBRAŽEVANJU
- VII. NALOGE STROKOVNE SLUŽBE PRI VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI V DELOVNI ORGANIZACIJI
- VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Na podlagi določil 178. člena zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ št. 53/76), 113. in 114. člena zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SRS št. 24/77), 32. člena zakona o usmerjenem izobraževanju (Ur. list št. 11/80), družbenega dogovora o štipendijski politiki v SRS (Ur. list SRS št. 11/80), določil družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto in 98. člena pravilnika o delovnih razmerjih TO in DSSS so delavci po opravljeni predhodni obravnavi na seji delavskega sveta sprejeli

- dne 26. 4. 1983 TO Tkanina
- dne 26. 4. 1983 TO Konfekcija I
- dne TO Konfekcija II
- dne 13. 4. 1983 TO Predilnica
- dne 21. 4. 1983 TO Trgovina
- dne 20. 4. 1983 DSSS

PRAVILNIK O IZOBRAŽEVANJU

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Delavci temeljnih organizacij in DSSS stem pravilnikom določamo cilje vzgojnoizobraževalne dejavnosti v delovni organizaciji, planiranje vzgojnoizobraževalne dejavnosti, vrste izobraževanja, usmerjanje mladine in zaposlenih v izobraževanju in pogoje ter način uveljavljanja pravic in obveznosti do izobraževanja in usposabljanja.

2. člen

V delovni organizaciji se organizira izobraževanje in usposabljanje za zadovoljitev potreb združenega dela, uresničitve splošno-družbenega interesa ter pravice in odgovornosti delavcev, da stalno izpopolnjujejo svoje delovne in druge sposobnosti ter zagotavljajo pogoje za celovit osebni razvoj.

3. člen

Pri zagotavljanju izobraževanja glede na delovne potrebe delavcev, organizacija sodeluje z vzgojnoizobraževalnimi organizacijami, instituti, samoupravnimi interesnimi skupnostmi za izobraževanje in drugimi organizacijami, ki lahko delavcem zagotavljajo izobraževanje.

4. člen

O pravicah in odgovornosti do izobraževanja, usposabljanja in štipendiranja odloča na osnovi predhodno izvedenih postopkov, komisija za delovna razmerja. Odločitve komisije so dokončne po preteku rokov za varstvo pravic. O zahtevi za varstvo pravic odloča dokončno delavski svet.

Vsak delavec ima pravico, da ob pogojih in načinu, kot je določeno s tem pravilnikom, izpopolnjuje in razvija svoje delovne in samoupravljalne

sposobnosti v skladu s potrebami del in nalog, ki jih opravlja, napredovanja pri delu in v skladu s potrebami temeljne organizacije.

Delavci se izobražujejo praviloma izven rednega delovnega časa, razen kadar je to izobraževanje tesno povezano z delom oziroma se ne more izvajati izven delovnega časa.

II. CILJI VZGOJNOIZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI

6. člen

S tem pravilnikom se določajo naslednji cilji, ki temeljijo na družbenem pomenu vzgoje in izobraževanja in ki jih bodo delavci dosegli s planirano in organizirano vzgojnoizobraževalno dejavnostjo:

- spreminjanje družbenoekonomskih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja ter uveljavljanje neposrednega vpliva na oblikovanje in razvijanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti;
- sistematično in trajno pridobivanje strokovne izobrazbe in praktičnega znanja;
- razvijanje raznih vzgojnoizobraževalnih oblik pri usposabljanju za samoupravljanje;
- razvijanje navad za varno delo in varovanje zdravja ter življenja sodelavcev in drugih;
- usposabljanje, razvijanje in utrjevanje pripravljenosti za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

7. člen

Delavci v temeljnih organizacijah se obvezujejo ustvarjati možnosti za opravljanje in razvijanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti, da bi zagotovili razvoj socialistične samoupravne osebnosti, združenega dela in družbe v celoti, in sicer zlasti z:

- ugotavljanjem in usklajevanjem potreb in interesov po vzgoji in izobraževanju;
- načrtovanjem vsebina in obsega vzgoje in izobraževanja;
- zagotavljanjem možnosti za vzgojnoizobraževalno aktivnost;
- usmerjanjem zaposlenih in mladine v izobraževanje za pridobitev, izpopolnjevanje strokovne izobrazbe in usposabljanje na osnovi potreb in interesov;
- opravljanjem vzgojnoizobraževalnega dela, tako da se uveljavljajo in izpopolnjujejo delovne in druge sposobnosti udeležencev v izobraževanju ter razvijajo celovite ustvarjalne osebnosti;
- zagotavljanjem uveljavljanja strokovne izobrazbe v delovnem procesu;
- spremljanjem izvajanja izobraževanja.

III. PLANIRANJE IZOBRAŽEVANJA

8. člen

V skladu s temelji plana se vsako leto sprejme letni plan izobraževanja. Osnutek letnega plana izobraževanja pripravi kadrovskoizobraževalna služba, sprejme pa ga pristojni samoupravni organ istočasno z ostalimi plani.

9. člen

S planiranjem izobraževanja delavci načrtujemo vzgojnoizobraževalno dejavnost in pogoje za njeno izvajanje, da bi zagotovili uresničevanje potreb interesov združenega dela in delavcev. S plani se določa vsebina, obseg, organizacija, oblike in metode za izvajanje izobraževalnega procesa, izvajalci in potrebna materialna sredstva.

10. člen

Plani izobraževanja temeljijo na:

- družbenih planih in razvojnih potrebah stroke oziroma dejavnosti delovne organizacije;
- razvojnih programih delovne organizacije z vidika potreb po usposobljenosti delavcev;
- analizah izobrazbenih zahtev za opravljanje del in nalog ter varstvenih potreb;
- analizah vzrokov fluktuacije zaradi neusklajenih izobrazbenih zahtev;
- analizah problemov pri poslovanju (npr. kvaliteta izdelkov oz. storitve, odnos do strank itd.);
- spremembah tehnološkega procesa oziroma organizacije dela;
- interesih in potrebah delavcev;
- zakonskih in drugih predpisih (za področje varstva pri delu ljudske obrambe in družbene samozaščite itd.);
- analizah delovanja samoupravnih organov in delegatskega sistema ter potreb na tem področju in potreb družbenopolitičnih organizacij (ZK, ZSS, ZSMS).

11. člen

Plan izobraževanja v delovni organizaciji vsebuje:

- vrste vzgojnoizobraževalnih programov s katerimi bo delovna organizacija zadovoljevala svoje vzgojnoizobraževalne potrebe;
- število delavcev in mladine, ki jo bomo usmerili v posamezne vzgojnoizobraževalne programe;
- rok izvedbe;
- izvajalce oziroma način zadovoljevanja potreb: lastni strokovnjaki, z drugimi organizacijami združenega dela (vzgojno izobraževalnimi ali drugimi organizacijami), v posebni izobraževalni skupnosti oziroma občinski izobraževalni skupnosti.

12. člen

Za zagotavljanje skupnih potreb na področju vzgoje in izobraževanja se delavci temeljne organizacije skupaj z drugimi delavci vključujejo in sprejemajo samoupravne sporazume o temeljih planov posebne izobraževalne skupnosti, občinske izobraževalne skupnosti in Izobraževalne skupnosti Slovenije.

13. člen

Za izobraževanje v delovni organizaciji je treba zagotoviti naslednja sredstva:

- prispevke samoupravnim interesnim skupnostim za vzgojo in izobraževanje;
- prispevke za štipendiranje iz združenih sredstev;
- prispevke vzgojnoizobraževalnim in drugim organizacijam združenega dela za izvajanje vzgojnoizobraževalnih programov na osnovi neposredne menjave dela (npr. delavski univerzi);
- nagrade zunanjim in notranjim sodelavcem, ki sodelujejo pri izvajanju programov usposabljanja;
- sredstva za učne potrebščine, učila, literaturo, skripte;
- šolnine;
- sredstva za potne stroške (za delavce, ki se izobražujejo, za zunanje člane izpitnih komisij za pripravnike in drugo);
- sredstva za kadrovske štipendije;
- sredstva za opravljanje proizvodnega dela, delovne prakse in praktičnega pouka;
- sredstva za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe;
- sredstva za strokovne ekskurzije.

IV. VRSTE VZGOJNOIZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI

14. člen

Na osnovi opredeljenih potreb v planih izobraževanja se bodo delavci izobraževali ob delu in iz dela ter samoizobraževali po programu:

1. za uposabljanje z delom,
2. za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe,
3. za pridobitev strokovne izobrazbe.

1. Usposabljanje z delom

15. člen

Z usposabljanjem z delom se delavcem omogoči sistematično uveljavljanje v delo, pridobivanje posameznega strokovnega znanja, spretnosti in delovnih navad, potrebnih za opravljanje določenih del in nalog, pridobivanje osnovnega in posebnega znanja iz varstva pri delu, vključevanje v samoupravljanje ter poznavanje organizacije dela, poslovanje, tehnologije, tehnike in proizvodnih procesov v delovni organizaciji.

16. člen

Usposabljanje z delom se lahko opravlja:

- za delavce, ki se prvič zaposlijo v temeljni organizaciji;
- za tiste delavce, ki so razporejeni na drugo delo in jim je opravljanje dela pri tem potrebno dodatno znanje;
- za invalide;
- kot proizvodno delo in delovna praksa za učence in študente;
- za pripravnike.

Uvajanje v delo

17. člen

Vsak delavec, ki se prvič zaposli v temeljni organizaciji (delovni skupnosti) ima pravico in obveznost, da se vključi v uvajanje za delo in samoupravljanje.

Namen uvajanja je, da se delavec čim hitreje, varneje in popolneje vključi v delovni in samoupravni proces v temeljni organizaciji.

18. člen

To izobraževanje se izvaja po učnem načrtu in programu, ki ustreza zahtevam del in nalog. Program uvajanja se sestoji iz splošnega dela in strokovnega dela.

19. člen

Splošni del se izvaja na uvajalnem seminarju ob vstopu na delo in obsega spoznavanje delovne organizacije njene organizacijske in samoupravne strukture, z uslugami, ki jih nudi delovna organizacija svojim članom (npr. malica, krediti, stanovanja itd.) in samoupravnih splošnih aktov za področja:

- samoupravnih pravic in obveznosti;
- medsebojnih razmerij v združenem delu;
- varstva pri delu;
- pridobivanje in delitvi dohodka ter razdeljevanje osebnega dohodka;
- socialne varnosti;
- požarne varnosti, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Splošni del uvajanja traja 1 dan.

20. člen

Strokovni del se sestoji iz teoretičnega in praktičnega dela.

Teoretični del uvajanja oziroma usposabljanja se po potrebi izvaja v obliki predavanj, ki jih izvajajo vodje ali tehnologi v posameznih delovnih enotah (oddelkih). Po potrebi se za slušatelje sestavijo tudi ustrezna skripta.

Praktični del uvajanja se izvaja pri konkretnih delih in nalogah. Izvajajo ga za to usposobljeni instruktorji — izvajalci.

21. člen

Po končanem uvajanju oziroma usposabljanju opravijo delavci ustrezni izpit pred komisijo, ki jo sestavljajo:

- inštruktor praktičnega dela usposabljanja;
- predavatelj teoretičnega dela usposabljanja;
- delavec iz kadrovskoizobraževalne službe.

O uspešno opravljenem izpitu prejme delavec pismeno potrdilo za ustrezen poklic, ki je veljaven samo za interno uporabo.

22. člen

Inštruktorji za praktično delo (samo v primeru, da ne opravljajo zgolj teh del in nalog) in predavatelji za teoretično izobraževanje so za svoje delo stimulirani, in sicer za:

- a) praktično usposabljanje z delom, ki predstavlja sledeče naloge:
- seznanjanje novinca z režimom dela v organizaciji združenega dela;
  - uvajanje v delovne postopke in seznanjanje z delovno dokumentacijo;
  - seznanjanje z varnimi načini dela;
  - ocenjevanje uspešnosti uvajanja;
  - sodelovanje pri oceni uspešnosti uvajanja oziroma poskusnega dela.

ocena:

- za uvajanje 1 delavca 2,8% poprečnega OD v SRS,
- za uvajanje 2 delavcev 3,7% poprečnega OD v SRS,
- za uvajanje 3 delavcev 4,7% poprečnega OD v SRS,
- za uvajanje 4 delavcev 5,6% poprečnega OD v SRS,
- za uvajanje 5 in več delavcev 6,5% poprečnega OD v SRS.

Ocena se nanaša na 1 mesec uvajanja — usposabljanja.

b) predavanje za potrebe organizacije združenega dela, ki predstavlja sledeče naloge:

- tematska opredelitev predavanja,
- metodična priprava predavanja,
- izvedba predavanja,
- vodenje diskusije v okviru predstavljene tvarine.

ocena:

Naloga je ocenjena na 45 minut predavanja v odvisnosti od tega ali je predavanje med delovnim ali izven delovnega časa — 1% poprečnega OD v SRS, če je predavanje med delovnim časom; 2% poprečnega OD v SRS, če je predavanje izven delovnega časa.

c) priprava strokovnega gradiva, ki obsega:

- tematsko opredelitev gradiva,
- izdelavo okvirnega načrta vsebinskega obsega,
- pregled ustrezne literature,
- konsultacija z recenzorji,
- izdelava gradiva.

ocena:

1 tipkana stran A4 formata s 30 vrsticami 1,4% povprečnega OD v SRS. Gradivo pa je lahko z grafikoni oziroma skicami in slikami.

23. člen

Program za usposabljanje v času poskusnega dela in prerazporeditve se sestavi preden se delavec prične usposablјati. Nosilca izobraževanja sta vodja enote (službe) in instruktor — izvajalec. Izobraževalni program obsega:

- delovne naloge, s katerimi se mora novi ali prerazporejeni delavec seznaniti v času poskusnega dela oziroma usposablјanja;
- navodila za varno delo;
- znanje iz organizacije samoupravlјanja;
- poznavanje vodstva, predstavnikov samoupravlјanja in družbenopolitični organizacij.

24. člen

Znanje delavcev po poskusnem delu ocenjuje komisija, ki jo imenuje delavski svet temeljne organizacije ali delovne skupnosti skupnih služb.

Komisija preverja in ocenjuje v skladu s programom praktična in teoretična znanja ter usposobljenost za opravlјanje delovnih nalog iz naslednjih področij:

- tehnologije dela,
- organizacije dela in samoupravlјanja,
- varnega dela.

Ocena komisije je:

- ne zadovolјuje,
- zadovolјuje,
- uspešno,
- izredno uspešno.

Če delo delavca v času poskusnega dela ne zadovolјuje, mu preneha delovno razmerje po postopku, kot ga določa pravilnik o delovnih razmerjih.

Proizvodno delo

25. člen

Proizvodno delo in delovna praksa sta obliki usposablјanja z delom, ki ju izvajamo neposredno v delovnem procesu.

Proizvodno delo in delovna praksa omogočata učencem usposablјanje z delom za pridobivanje posameznega strokovnega znanja ter razvijanje sposobnosti in spretnosti neposredno v delovnem procesu.

26. člen

Na osnovi okvirnega učnega načrta proizvodnega dela oziroma delovne prakse, ki ga prejmejo uporabniki in izvajalci v posebni izobraževalni skupnosti bodo oblikovali podrobni učni načrt proizvodnega dela oziroma delovne prakse, ki ga izvaja delovna organizacija. Predlog načrta oblikuje kadrovskoizobraževalna služba v sodelovanju z drugimi strokovnimi službami, sprejme pa ga delavski svet temeljne organizacije, kjer se proizvodno delo ali delovna praksa izvaja.

27. člen

Cilji proizvodnega dela oziroma delovne prakse so, da učenci oziroma študenti:

- z aktivnim vključevanjem v neposredni delovni proces doživljajo delo, neposredno sodelujejo v delovnih procesih ter s tem spoznavajo organizacijo dela in vlogo delavcev v tem procesu;

- se neposredno vključujejo v samoupravne odnose, jih vrednotijo in jih povezujejo s teoretičnimi spoznanji;

- spoznavajo pravila varstva pri delu in uporabo zaščitnih sredstev;

- opravljajo značilna dela in naloge v panogi — to jim pomaga, da se opredelijo za eno od smeri v okviru izbranega programa. 28. člen

Program proizvodnega dela vsebuje uvodni del, v katerem se učenci informirajo o organizaciji dela, tehnološkem procesu v temeljni organizaciji in samoupravnem življenju.

Da bi učenci bolje spoznali samoupravno življenje v temeljni organizaciji, se bodo udeleževali različnih sej samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v temeljni organizaciji. V zvezi z delom, ki ga bodo opravljali v temeljni organizaciji pa bodo na osnovi učnega načrta proizvodnega dela oziroma delovne prakse, ki ga je sprejela posebna izobraževalna skupnost, izbrana primerna in tipična dela in naloge v tehnološkem procesu v temeljni organizaciji, ki naj bi jih opravljali učenci. Pri tem bodo upoštevana naslednja merila:

- stopnja razvitosti proizvodnih sredstev:

- a) da le-ta predstavlja sodobno tehniko oziroma proces na področju dela;

- b) da določena dela in naloge omogočajo primerjavo s teoretičnim znanjem, ki so si ga učenci pridobili pri predmetu osnove tehnike in proizvodnje;

- različnost in hkrati tipičnost proizvodnega oziroma delovnega procesa, delovnih nalog;

- zahtevnost delovnega procesa glede na psihofizične sposobnosti učencev;

- primernost s stališča varnega dela;

- možnost izvedbe proizvodnega dela oziroma delovne prakse (kadrovske in materialne razmere).

V načrtu je treba predvideti, da bodo učenci seznanjeni z varstvom pri delu na konkretnih nalogah, ki jih bodo pravljali.

29. člen

Delavce (instruktorje proizvodnega dela), ki bodo izvajali proizvodno delo oziroma delovno prakso, imenuje na predlog kadrovskoizobraževalne službe delavski svet temeljne organizacije, kjer se izvaja proizvodno delo oziroma delovna praksa.

Delavci iz prvega odstavka tega člena morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa zakon za delavce v usmerjenem izobraževanju:

- imeti morajo ustrezno strokovno izobrazbo v skladu z veljavnimi predpisi in vzgojnoizobraževalnim programom;

- da s celotno svojo poklicno in družbeno aktivnostjo uveljavljajo humane medsebojne odnose in socialistično samoupravljanje;
- da so opravili ustrezni preizkus znanja po programu za usposabljanje delavcev, ki bodo izvajali proizvodno delo oziroma delovno prakso.

30. člen

Za nemoteno opravljanje delovne prakse oziroma proizvodnega dela mora kadrovskoizobraževalna služba skupno z ostalimi ustreznimi službami zagotoviti delovne prostore, delovna sredstva, predmete dela, sredstva osebnega varstva pri delu in druga sredstva pri delu.

31. člen

V letnem planu izobraževanja bodo zagotovljena naslednja sredstva za izvajanje proizvodnega dela in delovne prakse:

- sredstva za nagrajevanje inštruktorjev — izvajalcev, ki bodo izvajali proizvodno delo oziroma delovno prakso;
- nagrade učencem in študentom na proizvodnem delu oziroma delovni praksi;
- sredstva za prehrano, osebno zaščitna sredstva.

32. člen

Merila in način nagrajevanja izvajalcev proizvodnega dela in delovne prakse ter učencev in študentov se izvajajo v okviru dogovora občinske izobraževalne skupnosti, v kolikor dogovora ni, velja sledeče:

— izvajanje proizvodnega dela in prakse predstavljajo naslednje naloge:

- a) sredstva izvedbenega načrta,
- b) poučevanje in vzgoja učencev po učnem načrtu proizvodnega dela in delovne prakse,
- c) izvajanje kontinuiranega nadzora učencev in osebna odgovornost za varnost pri delu,
- d) ocenjevanje uspešnosti učencev na proizvodnem delu.

ocena:

Naloga je ocenjena na 1 mesec, ocena pa je odvisna od števila učencev, ki jih poučuje inštruktor:

- za 1 učenca 6% poprečnega OD v SRS, — za 2 učenca 8,5% poprečnega OD v SRS,
- za 3 učence 10,3% poprečnega OD v SRS,
- za 4 učence 12% poprečnega OD v SRS,
- za 5 učencev 13% poprečnega OD v SRS.

Nagrada učencem in študentom za opravljeno proizvodno delo oziroma delovno prakso:

1. OZD vsem učencem zagotovijo brezplačni topli obrok (malico);
2. v vseh primerih, ko je možno učenca razporediti na delovne naloge, ki so opremljene z normativi individualne uspešnosti, je OD učenca odvisen od njegove delovne uspešnosti;
3. kadar je učenec razporejen na delovne naloge, ki niso opremljene z normativi uspešnosti, je njihova osnova zahtevnosti delovnih nalog, ki jih

opravlja, individualna uspešnost pa je ocenjena po naslednjih lestvicah:

— kvaliteta dela

stopnja opis

1 dela, ki jih je učenec opravil, so zahtevala veliko popravkov, nekateri izdelki so bili zaradi nizke kvalitete neuporabni;

2 dela, ki jih je učenec opravil, so zahtevala nekaj korekcij, za zagotavljanje kvalitete pa je bila potrebna stalna kvalitetna kontrola;

3 dela, ki jih je učenec opravil, so bila kvalitetno solidna, brez večjih odstopanj;

4 učenec je dela opravljal kvalitetneje kot poprečni redno zaposleni delavec;

— količina dela

stopnja opis

1 učenec je delo pogosto zapuščal oziroma je imel pri delu pogoste pavze;

2 učenca je bilo treba k delu občasno priganjati;

3 učenec je opravil približno tolikšen obseg dela, kot se je zanj predvidevalo;

4 učenec je samoiniciativno opravil več dela, kot je zanj predvideno.

Učenca se posebej oceni po kriterijih kvalitete in posebej po kriterijih količine, osebna stimulacija pa se odčita iz spodnje matrice.

stopnje	1	2	3	4
1	70%	80%	90%	100%
2	80%	90%	100%	110%
3	90%	100%	110%	120%
4	100%	110%	120%	130%

4. Kadar učenec ni razporejen na konkretne delovne naloge, ki so sistemizirane v razvidu delovnih nalog ali opravlja več nalog, katerih časovna opredeljenost ni evidentirana ali je parcialni obračun preveč zapleten, je njegova osnovna nagrada (zahtevnost dela) enaka višini 20% poprečnega OD OZD, v kateri opravlja delo, individualno uspešnost pa se oceni po modelu iz točke 3.

Višina osebnega dohodka za vse oblike prakse je odvisna od trajanja. Gornje osnove so predvidene za čas prakse (10 delovnih dni).

33. člen

Učenci oziroma študenti na proizvodnem delu in delovni praksi imajo pravico do:

— varstva pri delu,

— do zaščitnih sredstev,

— nagrade v sorazmerju s prispevkom, ki ga s svojim delom prispevajo k dohodu temeljne organizacije,

— do tople malice;

in obveznosti, da:

— redno prihajajo na delo (evidentirajo čas prisotnosti),

— vestno opravljajo dela in naloge, ki jim jih daje pooblaščen inštruktor proizvodnega dela,

- da spoštujejo delovni red in disciplino v OZD,
- da spoštujejo predpise o varstvu pri delu in uporabljajo predpisana sredstva in opremo za osebno varstvo,
- da vodijo dnevnik dela po navodilih,
- da čuvajo družbeno lastnino.

34. člen

Delovna organizacija in vzgojno izobraževalna organizacija vsako leto skleneta pogodbo, s katero podrobneje določita obseg in način uresničevanja medsebojnih pravic in obveznosti za tekoče šolsko leto.

Usposabljanje pripravnikov

35. člen

Usposabljanje pripravnikov je načrtno uvajanje in usposabljanje za samostojno opravljanje del in nalog, seznanjanje z organizacijo in poslovanjem temeljne (delovne) organizacije, s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, delovnim redom, delovnimi razmerami in samoupravljanjem po programu usposabljanja, ki je sestavljen iz splošnega in posebnega dela in ki ga pripravi kadrovskoizobraževalna služba v sodelovanju z mentorjem.

36. člen

Prilavniška doba traja za dela in naloge za katere se zahteva:

- srednja izobrazba 6 mesecev,
- višja izobrazba 9 mesecev,
- visoka izobrazba 12 mesecev.

Prilavniku, ki je pri opravljanju pripravniškega programa in delovnih nalog posebno uspešen in s tem dokaže, da si je pridobil izkušnje, potrebne za samostojno delo v svoji stroki, se lahko na predlog delavca, ki vodi in spremlja pripravnikovo delo ali pobudo pripravnika, skrajša pripravniška doba in dovoli, da opravi strokovni izpit pred potekom pripravniške dobe, vendar ne pred potekom polovice zahtevane redne pripravniške dobe.

Če pripravnik v primeru iz prejšnjega odstavka ne opravi strokovnega izpita, ga lahko ponovi šele po preteku zahtevane redne pripravniške dobe.

37. člen

Mentor je za svoje delo ustrezno nagrajen.

Mentorsko delo predstavlja:

- izdelava strokovnega dela pripravništva v skladu s pravilnikom o izobraževanju in odlokom GZS;
- izbira in opredelitev teme pripravniške naloge; — seznanjanje pripravnika s posameznimi področji pripravništva;
- kontrola in vodenje pripravnika;
- sodelovanje pri strokovnem izpitu.

ocena:

- pripravniki srednje stopnje 8% poprečnega OD v SRS,
- pripravniki višje stopnje 9% poprečnega OD v SRS,
- pripravniki visoke stopnje 9,2% poprečnega OD v SRS.

Ocena se nanaša na 1 mesec mentorstva.

Enaka ocena kot mentorju za pripravnike srednje stopnje pripada tudi mentorju za učence v gospodarstvu.

38. člen

Nagrada za zunanjega člana, ki je istočasno predsednik strokovne komisije za pripravnike znaša 1,9% in povračilo potnih stroškov.

2) Izobraževanje za pridobitev strokovne izobrazbe

39. člen

Delovna organizacija v skladu s svojim razvojnim programom določi planirano kadrovsko strukturo, ki jo skuša doseči z izobraževanjem iz dela ali ob delu in z usmerjanjem mladine.

40. člen

Delavci, ki si želijo pridobiti tisto strokovno izobrazbo, kot se določi s plani, se lahko prično izobraževati, če je le-to v interesu temeljne organizacije (delovne skupnosti) in v skladu s kadrovsko politiko, planom zaposlovanja in planom izobraževanja.

41. člen

Od delavcev, kateri nimajo ustrezne strokovne izobrazbe, ki se po katalogu del in nalog zahteva za uspešno opravljanje del in nalog na katera so razporejeni, lahko komisija za delovna razmerja (TO ali DSSS) na predlog kolegijskega poslovodnega odbora zahteva in sprejme sklep, da si jo v določenem roku pridobijo na ustrezni vzgojnoizobraževalni organizaciji.

V kolikor tak delavec ne upošteva sklepa komisije za delovna razmerja in nima upravičenega razloga, ki bi ga opravičil izrednega šolanja, ga lahko komisija za delovna razmerja razporedi na dela in naloge, ki ustrezajo njegovi dejanski izobrazbi.

3. Izobraževanje za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe

42. člen

Delavci imajo pravico in obveznost stalno izpopolnjevati svoje splošno strokovno, teoretično in praktično znanje. V ta namen se vsakoletno sprejemajo naslednji izobraževalni programi:

— programi za sistematično in permanentno izpopolnjevanje v okviru stroke oziroma področja dela;

— programi za izpopolnjevanje za zahtevnejša dela v okviru pridobljenega poklica oziroma za delo v sorodnih strokah ter za specializacijo;

— programi za stalno izobraževanje na področju samoupravljanja, družbenopolitičnega dela, ljudske obrambe in družbene samozaščite, varstva pri delu ter na drugih področjih človekovega družbenega delovanja in osebnega življenja.

Izobraževanje za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe poteka v okviru občinske izobraževalne skupnosti, posebnih izobraževalnih skupnosti, z neposredno menjavo dela z vzgojnoizobraževalnimi in drugimi organizacijami združenega dela v sami delovni organizaciji in drugimi organizacijami združenega dela v sami delovni organizaciji in po potrebi tudi v tujini.

43. člen

O vključevanju posameznih delavcev to obliko izobraževanja prav tako odloča komisija za delovna razmerja na predlog individualnega

poslovnega organa oziroma delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ali kadrovskoizobraževalne službe.

Kadrovskoizobraževalna služba je dolžna, da ustrezne službe seznanj z razpisi in obvestili o teh oblikah izobraževanja in obratno.

44. člen

Za čas odsotnosti zaradi izpopolnjevanja ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka, do dnevnic in povračila potnih stroškov in do povračila ostalih stroškov izpopolnjevanja (literature, ipd.) ob predložitvi računa.

45. člen

Udeleženci katerekoli oblike izobraževalnega programa za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe so dolžni po končanem izobraževanju podati pismeno poročilo, katerega en izvod prejme komisija za delovna razmerja. Kadrovskoizobraževalna služba organizira zbiranje teh poročil in njihovo evidenco.

46. člen

Pod izpopolnjevanje strokovne izobrazbe sodijo tudi tečaji tujih jezikov in zunanjetrgovinski izpit za tiste delavce, ki opravljajo dela in naloge, kjer sta jezik ali zunanjetrgovinski izpit določena kot poseben pogoj v katalogu del in nalog.

47. člen

Če delavec neizpopolnjuje le-tega posebnega pogoja, lahko komisija za delovna razmerja na predlog kolegijskega poslovnega organa ali individualnega poslovnega organa zahteva, da si to znanje pridobi.

48. člen

Vsako leto se lahko kandidat vključi samo v dve stopnji istega ali pa po eno stopnjo dveh različnih tujih jezikov.

49. člen

O medsebojnih obveznostih med kandidatom, ki obiskuje tečaj tujega jezika in delovno organizacijo, se sklne ustrezna pogodba.

V. PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELAVCEV, KI SE IZOBRAŽUJEJO

1. Interni razpisi

50. člen

Komisija za delovna razmerja temeljne organizacije ali delovne skupnosti skupnih služb na predlog kadrovskoizobraževalne službe enkrat na leto objavi interni razpis za izobraževanje in sicer mesec dni pred skupnim razpisom za vpis v srednje, višje in visoke šole v SR Sloveniji.

Razpis mora vsebovati:

— vrste vzgojnoizobraževalnih programov, po katerih bo delovna organizacija omogočila izobraževanje iz dela ali ob delu;

- pogoje, na podlagi katerih bo izbrala kandidate za izobraževanje po posameznih programih;
- pravice in obveznosti delavcev, ki se bodo izobraževali;
- število delavcev, ki jim bo delovna organizacija omogočila izobraževanje po posameznih vzgojnoizobraževalnih programih, ter merila in postopek, po katerem bo izbirala kandidate, če bo njihovo število večje od razpisanega;
- rok prijave in dokumente, ki jih je potrebno priložiti.

51. člen

Če se na interni razpis prijavi več delavcev, kot je predvideno z razpisom, bodo pri izbiri upoštevani zlasti naslednji pogoji:

- dosedanje opravljanje del in nalog za katera pa delavec nima ustrezne strokovne izobrazbe, oziroma da bo razporejen na dela in naloge, za katera se namerava izobraževati;
- uspešnost in prizadevnost delavca, pri opravljanju del in nalog;
- višji letnik in uspešnost v dosedanjem izobraževanju v določenem (razpisanem) izobraževalnem programu;
- dolžina delovne dobe v delovni organizaciji;
- posebna znanja (tuj jezik, predhodna izobrazba);
- družbenopolitična in samoupravna aktivnost.

52. člen

Kadrovskoizobraževalna služba zbira prijave in na osnovi podatkov, ki jih podajo prosilci, izdelava predlog in ga posreduje komisiji za delovna razmerja temeljne organizacije ali delovni skupnosti. Sklep komisije se objavi in vse kandidate se o sklepu komisije pisмено obvesti. Sklep mora vsebovati pravni pouk, da v 30 dneh lahko vložijo zahtevo za varstvo pravic na delavski svet temeljne organizacije ali delovne skupnosti.

53. člen

Delavci pridobe pravice in odgovornosti po tem pravilniku na podlagi sklepa o odobritvi izobraževanja in ko podpišejo ustrezno pogodbo o izobraževanju, v kateri se določijo medsebojne pravice in obveznosti ter odgovornosti.

2) Pogodba o izobraževanju

54. člen

Pogodba določa predvsem pravice do poravnavanja šolnin, potnih stroškov, posebnih izdatkov potrebnih za izobraževanje, število dni izrednega dopusta z nadomestilom ipd.

V pogodbi je določena tudi obveznost delavca, da ostane na delu v delovni organizaciji najmanj toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje oziroma da povrne stroške izobraževanja, če predčasno odpove delo ali če ne dokonča izobraževanja.

Pogodba za povrnitev stroškov za usposabljanje se praviloma sklene tudi z delavcem, ki je napoten na uposabljanje zunaj delovne organizacije za priučitev k določenim delom in nalogam (npr. programiranje).

Čas, ki ga je delavec obvezen prebiti v delovnem razmerju po končanem usposabljanju, se v tem primeru določi v sorazmerju s stroški, ki so nastali z izobraževanjem.

55. člen

Pogodbeno razmerje se predčasno razveže:

- če delavec ne obiskuje redno predavanj in drugih oblik šolanja, kot to določajo pravila izobraževalne organizacije, ki jo obiskuje;
- če ne opravlja izpitov v rokih, določenih s pravili izobraževalne organizacije, ki jo obiskuje;
- če trajneje ne dosega poprečnih delovnih uspehov in je zato razporejen na drugo delo;
- če mu delovno razmerje preneha na lastno zahtevo ali po njegovi krivdi;
- če izgubi status učenca oziroma študenta.

56. člen

Delavec mora v primeru, če se pogodbeno razmerje razveže, povrniti celotne do takrat nastale stroške izobraževanja. Če se pogodba razveže iz zdravstvenih in drugih objektivnih razlogov delavca (posebne okoliščine v družini, če mora zaradi bolezenskega stanja spremeniti delo, če se odseli v drug kraj zaradi selitve zakonca pa bi prevoz na delo bistveno prizadel socialno stanje družine), pa komisija za delovna razmerja lahko oprosti delavca povrnitve nastalih stroškov šolanja.

57. člen

Komisija za delovna razmerja lahko na prošnjo delavca oziroma štipendista odloči, da prejemnik štipendije vrača sredstva v obrokih. Obročno plačevanje pa lahko traja največ polovico časa, kolikor je prejemnik prejemal štipendijo.

58. člen

Komisija za delovna razmerja lahko prosilcu na njegovo prošnjo:

- podaljša štipendijo za 1 leto,
- preloži plačevanje za 1 leto, če prosilec ni napredoval v naslednji letnik.

3. Pravice in obveznosti delavcev, ki se izobražujejo

59. člen

Delavci, ki se izobražujejo ob delu v cilju interesov delovne organizacije in imajo za izobraževanje sklenjeno pogodbo, imajo naslednje pravice:

- povrnitev šolnine in prvega vpisa (V_1 , V_2) v ustrezen program (ne pa tudi evidenčnega vpisa),
- povrnitev potnih stroškov z javnim prevoznim sredstvom za obiskovanje predavanj, vaj in izpitov po programu,
- povrnitev stroškov za nočnine po računu v primerih, ko je to potrebno,
- plačilo osebnega dohodka za čas odsotnosti v poprečju za zadnje 3 mesece, vendar brez osebne učinkovitosti,
- povrnitev stroškov za literaturo,
- pravice do pravočasnega odhoda z dela (v času predavanj), vendar mora o svoji odsotnosti obvestiti nadrejenega 3 dni prej.

60. člen

Delavci imajo pravico do izrabe izrednega dopusta za vsakokratno prvo opravljanje izpita:

- za vsak izpit predmeta na osnovni in srednji šoli 1 delovni dan in za opravljanje zaključnega izpita 10 dni
- za vsak izpit predmeta na višjih in visokih šolah 2 dni in za opravljanje diplome na višjih šolah 20 dni za diplomu na visokih šolah 30 dni.
- za podiplomsko izobraževanje za izpit 3 dni
- za magisterij 40 dni.

Če je po statutu šole potrebna za opravljanje vaj oziroma obvezne prakse daljša obvezna navzočnost v šoli oziroma opravljeni kolokviji za pristop k izpitu, se odobri toliko dni plačanega dopusta, kolikor je določeno v statutu šole, za opravljanje kolokvija pa 1 dan.

61. člen

Delavec mora izobraževanje ob delu prilagoditi tako, da je njegova delovna obveznost čim manj prizadeta. Delavec zaradi izobraževanja nima pravice zahtevati, da dela samo v eni izmeni.

62. člen

Delavci, ki se izobražujejo iz dela, imajo naslednje pravice:

- pravico do nadomestila osebnega dohodka in sicer 90% poprečnega dohodka iz preteklega leta;
- pravico do delne povrnitve stroškov za prehrano in bivanje in sicer v višini, ki jo določi komisija za delovna razmerja za vsak primer posebej;
- na osnovi predloženih računov ima pravico do denarnega nadomestila za nabavo šolskih knjig in potrebščin.

63. člen

Delavci, ki se v skladu s kadrovskimi potrebami izobražujejo bodisi iz dela ali ob delu, imajo naslednje obveznosti:

- da se vpišejo v dogovorjeni program in ga v času izobraževanja ne spremenijo brez soglasja temeljne ali delovne organizacije;
- da redno predlagajo kadrovsko izobraževalni službi potrdilo o poteku izobraževanja oziroma opravljenih izpitih;
- da kadrovsko izobraževalni službi pred uveljavljanjem posameznih pravic (pravico do odsotnosti z dela, pravico do kritja šolnine, potnih stroškov, literature) predložijo ustrezna potrdila;
- da po uspešno zaključenem izobraževanju sprejmejo dela in naloge, ki ustrezajo njihovi pridobljeni strokovni izobrazbi in da ostanejo v delovni organizaciji najmanj toliko časa kot je trajalo izobraževanje.

64. člen

Delavci, ki se izobražujejo ali izpolnjujejo izobrazbo v svojem interesu, ne pa tudi v interesu delovne organizacije, imajo pravico do odsotnosti z dela brez nadomestila osebnega dohodka pod pogojem, da njihova odsotnost ne bo motila delovnega procesa.

Odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka obravnava do 7 dni individualni poslovodni organ, nad 7 dni pa delavski svet TO oz. DSSS. Odsotnost z dela po tem členu lahko traja največ do 30 dni v koledarskem letu, med takšno odsotnostjo pa delavčeve pravice in obveznosti iz dela mirujejo.

VI. USMERJANJE MLADINE V IZOBRAŽEVANJE

65. člen

V delovni organizaciji si bomo prizadevali usmerjati mladino v ustrezne vzgojnoizobraževalne programe:

- z razpisovanjem kadrovskih štipendij;
- z vključevanjem delovne organizacije v poklicno usmerjanje v osnovnih šolah in srednjih šolah usmerjenega izobraževanja ter s sodelovanjem s skupnostmi za zaposlovanje;
- s sodelovanjem strokovnjakov iz delovne organizacije pri vzgojnoizobraževalnem in drugem delu pri osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja;
- z ustreznim izvajanjem proizvodnega dela in delovne prakse.

66. člen

Delovna organizacija bo v srednjeročnih in letnih planih kadrov in planih izobraževanja opredelila koliko in kakšne kadre si bo zagotovila s štipendiranjem učencev in študentov v usmerjenem izobraževanju.

Kadrovskoizobraževalna služba ugotavlja vsako leto na podlagi sprejetih planov potrebe po štipendiranju in jih pravočasno javlja skupnosti za zaposlovanje.

Kadrovskoizobraževalna služba bo skupno z družbenopolitičnimi organizacijami v delovni organizaciji in samoupravnimi organi pripravljala predloge za štipendiranje mladih delavcev iz Titovega sklada.

67. člen

Pri razpisu štipendij se upošteva načelo javnega razpisovanja štipendij. Zato se vsako leto skladno z roki vpisov v šole objavi skupni razpis kadrovskih štipendij.

Razpisni postopek in podelitev kadrovskih štipendij mora biti zaključena do 15. septembra.

68. člen

Pri izbiri kandidatov, ki izpolnjujejo vse razpisane pogoje, se upoštevajo naslednji prednostni pogoji:

- boljši učni rezultati,
- socialnoekonomski položaj,
- zaposlitev staršev v delovni organizaciji,
- višji letniki,
- kraj bivanja (domačini prednost),
- spol, kadar so to zahteve za opravljanje del in nalog.

Kandidati opravijo testiranje in rezultati se upoštevajo kot kriterij pri izbiri.

Štipendije se podelijo tudi otrokom delavcev, ki so se smrtno ponesrečili in otrokom umrlih delavcev, če so v slabem socialnem položaju.

O dodeljevanju štipendij sklepa na predlog kadrovskoizobraževalne službe komisija za delovna razmerja.

69. člen

— Udeleženec usmerjenega izobraževanja ima pravico in obveznost, da v skladu z vzgojnoizobraževalnim programom opravlja določena dela v organizaciji združenega dela (npr. praktični pouk, izdelava seminarske

naloge ali diplomske naloge, vključevanje v razvojno raziskovalno delo ipd.);

— pravico in obveznost udeleženca usmerjenega izobraževanja, da opravlja določena dela v temeljni organizaciji;

— pravico udeleženca usmerjenega izobraževanja do nagrade v skladu s prispevkom, ki ga je dal s svojim delom k dohodku temeljne organizacije;

— prednostno pravico do štipendije ob izpolnjenih pogojih, določenih v samoupravnem splošnem aktu;

— pravico udeleženca usmerjenega izobraževanja do nadomestila posameznih stroškov v zvezi z usmerjenim izobraževanjem;

— pravico udeleženca usmerjenega izobraževanja, da po končanem usmerjenem izobraževanju sklene delovno razmerje z delavci temeljne organizacije v skladu s potrebami temeljne organizacije, če izpolnjuje zahtevane pogoje za opravljanje takih del oziroma nalog.

70. člen

Medsebojne pravice in obveznosti učencev oziroma študentov (udeležencev usmerjenega izobraževanja), ki prejemajo štipendijo in delovno organizacijo se uredijo s pogodbo o štipendiranju, ki vsebuje zlasti naslednja določila:

— obveznosti štipendista do štipenditorja glede šolanja;

— določila o višini štipendije;

— čas, ko mora štipendist šolanje končati in začeti delo pri štipendiranju;

— obveznosti štipenditorja da redno nakazuje štipendijo in da štipendistu zagotovi zaposlitev najkasneje dva meseca po zaključku šolanja, v nasprotnem primeru ima štipendist pravico zaposliti se po lastni izbiri in druge obveznosti;

— obveznost štipendista, da vrne štipendijo, če ne izpolni pogodbene obveznosti razen v primerih, ko zaradi daljše bolezni, trajne nezmožnosti za delo ali drugega opravičljivega razloga ni mogel izpolniti pogodbenih obveznosti;

— morebitna druga določila, s katerimi podrobneje urejamo razmerja med štipendistom in štipenditorjem.

71. člen

Višina kadrovskih štipendij se ureja z merili, ki jih določi skupščina delegatov udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni republike.

Število točk za posameznega štipendista se določa vsako leto na novo v skladu z gibanji osebnih dohodkov zaposlenih v SR Sloveniji tako, da se upošteva doseženi učni uspeh v preteklem šolskem letu razen pri učencih in študentih v prvem letniku, kjer je število točk enotno ne glede na uspeh.

Štipendija se lahko poveča do 200 točk za tiste poklice, v katerih kadrov izrazito primanjkuje, le-te pa določi skupščina delegatov v občini.

72. člen

Štipendistu, ki predčasno konča študij se bo izplačala štipendija kot enkratna nagrada na podlagi sklenjene pogodbe o štipendiranju za čas, ko bi mu pripadala po pogodbi.

73. člen

Štipendist, ki bo prejel kadrovske štipendije, bo lahko uveljavljal iz združenih sredstev v občini stalnega bivališča pravico do razlike med najnižjo štipendijo in višino štipendije, ki bi mu pripadala iz združenih sredstev. Štipendist, ki ima stalno bivališče izven SR Slovenije bo lahko uveljavljal pravico do razlike v občini, kjer je sedež štipenditorja.

74. člen

Kadrovske štipendije se podeljujejo za dobo šolanje, ki je za posamezne vzgojnoizobraževalne organizacije določena s predpisi. Izplačuje se do roka, ko štipendist konča šolanje v času, ki je določen s statusom vzgojnoizobraževalne organizacije.

Štipendiranje se praviloma začne na začetku šolskega leta.

75. člen

Štipendist, ki prejema kadrovske štipendije in ponavlja letnik ali se zaradi ponavljanja ali drugih razlogov vpiše v drugo šolo ali smer, v naslednjem šolskem letu ne more prejemati štipendije niti razlike iz združenih sredstev, razen v upravičenih primerih (bolezen, posebne okoliščine v družini), o čemer pa odloča komisija za delovna razmerja.

76. člen

Štipendistu se izplačuje štipendija od 1. septembra dalje in to do 15. v mesecu za tekoči mesec. Štipendija za mesec september se izplača z oktobrsko štipendijo.

Štipendist pridobi pravico do izplačila štipendije ko predloži vse zahtevane dokaze. Dokazi morajo biti predloženi do 20. v mesecu za naslednji mesec. Če štipendist ne izpolni te obveznosti, lahko štipenditor izplačevanje štipendije začasno zadrži in z izplačevanjem nadaljuje, ko prejme ustrezna potrdila oziroma obvestila. Če zadržanja izplačila ni zakrivil štipendist, mu pripadajo tudi zadržani zneski štipendije.

77. člen

Kadrovska štipendija in osebni dohodek iz delovnega razmerja se medsebojno izključita.

VII. NALOGE STROKOVNE SLUŽBE PRI VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI V DELOVNI ORGANIZACIJI

78. člen

Naloge strokovne kadrovskeizobraževalne službe pri razvijanju izobraževalne dejavnosti v delovni organizaciji so predvsem naslednje:

- zbira različne podatke o izobraževalnih potrebah, izdeluje osnove za plane izobraževanja in jih posreduje ustreznim samoupravnim organom;
- skrbi za izvajanje planov izobraževanja;
- po potrebi predlaga spremembo planov izobraževanja;
- predlaga samoupravnim organom izvajalce vzgojnoizobraževalne dejavnosti v delovni organizaciji (mentorje, instruktorje) in skrbi za njihovo usposabljanje;
- izdeluje pregled potrebnih materialnih sredstev za izvajanje vzgojnoizobraževalnega procesa in jih na osnovi ustreznih sklepov samoupravnih organov tudi zagotavlja;

— vzpostavlja stike z vzgojnoizobraževalnimi in drugimi organizacijami združenega dela, ugotavlja možnosti za zadovoljevanje izobraževalnih potreb zunaj delovne organizacije;

— stalno sodeluje z delegati delovne organizacije v občinskih in posebnih izobraževalnih skupnostih;

— zadolžena je za usmerjanje mladine in odraslih v izobraževanje in sicer na osnovi potreb javlja ustrezni instituciji potrebe po štipendistih, sklepa z njimi pogodbe, jih spremlja pri študiju, sodeluje s šolami pri usmerjanju mladine, pripravlja interni razpis za izobraževanje že zaposlenih, seznanja delavce z možnostmi za izobraževanje ipd.;

— vodi vse evidence, ki so potrebne za nemoten potek vzgojnoizobraževalnih procesov v delovni organizaciji (n. pr. o izbiri prostih dni za izobraževanje, poteku izobraževanja posameznih delavcev, stroških za izobraževanje, strokovnih izpitov pripravnikov itd.);

— izdeluje predloge za nagrajevanje izvajalcev vzgojnoizobraževalnih procesov v delovni organizaciji in zbira podatke za nagrajevanje učencev oziroma študentov na proizvodnem delu, delovni praksi;

— druge naloge.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

79. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, prenehajo veljati določbe drugih samoupravnih splošnih aktov v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb, če so v nasprotju z določbami tega pravilnika.

80. člen

Ta pravilnik je sprejet, ko ga po predhodni obravnavi z večino glasov vseh delegatov sprejme delavski svet temeljne organizacije (delovne skupnosti skupnih služb).

81. člen

Pravilnik stopi v veljavo 8 dan, ko je bil objavljen na oglasnih deskah.

Vsako va, kako lepa je
Postojnska jama, bistri Evrope,
potok nas vabi, če si je ni

da boljšana ni bila
nikoli izdana. Sovražniku z
veterinarski napadi na 19
prebdi in s stalnim polizred-

BELEŽKE

— vodi evidenco, ki so potrebne za nemoten potek vzgojnoizobraževalnih procesov v delovni organizaciji (n. pr. o izrabi prostih dni za obraščevanje, poteku izobraževanja posameznih delavcev, stroških za obraščevanje, stroškovnih izptov pripravnikov itd.);

— izdeluje predloge za nagrajevanje izvajalcev vzgojnoizobraževalnih procesov v delovni organizaciji in zbira podatke za nagrajevanje učencev izroma študentov na proizvodnem delu, delovni praksi;

— druge naloge.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

79. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, prenehajo veljati določbe drugih posameznih splošnih aktov v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb, če so v nasprotju z določbami tega pravilnika.

80. člen

Ta pravilnik je sprejet, ko ga po predhodni obravnavi z večino glasov vseh delegatov sprejme delavski svet temeljne organizacije (delovne skupnosti skupnih služb).

81. člen

Pravilnik stopi v veljavo 8 dan, ko je bil objavljen na oglasnih deskah.

Trideset let zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije

Ob 30-letnici Društva inženirjev in tehnikov tekstilne industrije Slovenije je bila osrednja slovesnost v Mariboru. Ob tej priložnosti je bil organiziran posvet z aktualnimi temami našega gospodarskega trenutka in o mestu tekstilne industrije v njem.

Z ozirom na pomembno obletnico ter izredno aktualne teme na srečanju smo se proslavili v velikem številu udeležili tudi člani DITT Dolenjske. 47 članov se je okoli 6. ure odpeljalo izpred tovarne z enim avtobusom in kombijem. Po krajšem neplaniranem zastoju blizu Otočca zaradi prometne nesreče smo se dokaj hitro pripeljali v Maribor.

Nekaj po deveti uri se je v veliki predavalnici VTS po pozdravnih govorih predsednika ZITTS Petra Šubica, podpredsednika skupščine občine Maribor, ter še nekaterih drugih začelo strokovno posvetovanje o aktualnih družbeno-ekonomskih problemih tekstilne industrije.

Prvi govornik Dr. Anton Hrastelj, glavni direktor Jugotekstila, je govoril o pomenu izvoza tekstilne industrije v dežele EGS. Opozoril nas je na to, da še vedno ne izkoristimo vseh možnosti sporazuma, ker smo osredotočeni predvsem na peščico držav članic Evropske gospodarske skupnosti.

Zatem je govoril mag. Franca Arhar, pomočnik guvernerja Narodne banke Slovenije. V svojem nadvse zanimivem govoru je nakazal probleme v zadolženosti države in težave pri odplačevanju tujih posojil. Ob tem je dejal, da je tekstilna industrija tista, ki se je znala pogovoriti znotraj svojih okvirov in rešila devizno financiranje tudi znotraj svoje repovirge in da uspešno pokriva svoj uvoz z izvozom. Opozoril pa je tudi na dokaj nefleksibilen sistem, ki nam še vedno ne pusti izkoristiti nekaterih možnosti, ki jih ponujajo tuje banke za razvoj, ter opozoril na težave pri uvozu surovin, ki so tekstilcem še kako znane.

Tretja tema, ki jo je razvijal dipl. ing. Matjaž Čepin, je bila vezana na stroko, in sicer na uvajanje novih proizvodov v tekstilni industriji. To področje kaže na premajhno inventivno dejavnost in na sistem, ki še vedno ne stimulira dovolj te dejavnosti. Vendarle je razveseljiv podatek, da je precejšen odstotek raziskovalcev z našega področja in da je številka v primerjavi s številom zaposlenih delavcev v tekstilni industriji zadovoljiva. Manj razveseljiv je podatek, da je kar 90 odstotkov teh izven gospodarstva. To razmerje bo treba nujno uskladiti na stopnjo, da bo vsaj polovica strokovnjakov raziskovalcev delovala znotraj gospodarstva, kot je to primer v razvitih deželah.

V razpravi so prisotni načeli vprašanja pokrivanja z devizami v lastni verigi ter pereče vprašanje uvoza bombaža in drugih repromaterialov.

Delegacije so aktualno in živo posegale v razpravo. Povejmo še, da je bila udeležba na posvetu iz vseh regij precejšnja. Posvet je bil zelo dobro pripravljen in je osvetlil dejansko stanje naše branže, ki z dejavnostjo v primerjavi z drugimi branžami dosega lepe rezultate.

Po končanem posvetovanju smo šli obedovat in takoj po

kosilu smo si po 15. uri ogledali TO Tabor SOZD MTT Maribor. Skozi tehnološki proces proizvodnje nas je vodil naš bivši sodelavec in sedanji direktor TO Tabor ing. Roman Grobelšek. Do večera prireditve je bilo še nekaj časa, pa smo se odpeljali na kavo v hotel Habakuk pod Pohorjem, kjer smo se v prečudovitem okolju nekoliko odpočili.

Ob 18. uri so v dvorani kina Union v Mariboru podelili priznanja posameznim zaslužnim članom in delovnim organizacijam. Tudi naši delovni organizaciji je bilo ob tej priložnosti podeljeno priznanje. Po podeljevanju priznanj nam je poldrugo uro pel moški zbor KUD Slava Klavora, ki je

proslavljala 30-letnico svojega uspešnega delovanja. Pri tem moramo povedati, da so ta proslavljeni pevski zbor ustanovili mariborski tekstilci.

S tem je bil slavnostni del končan, pričelo se je družabno srečanje v hotelu Slavija. Bilo je prijetno in ob domačih višah plesnega orkestra so plesali tudi tisti, ki sicer ne plešejo. Škoda le, da smo morali okoli polnoči nazaj v naše lepo mesto ob Krki. Bilo je poučno, zares prijetno in zabavno. Škoda le, da je bilo zelo malo starejših kolegov, ki so se na podobnih srečanjih znali še kako zabavati in dvigovati razpoloženje vseh prisotnih.

SAVO DANEV

Spremembe pri razporejanju dohodka in porabi za določene stroške

V javni razpravi so spremembe dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983 ter predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o začasnih omejitvi razporejanja z delom družbenih sredstev za plačevanje določenih stroškov v letu 1983. Predvidene spremembe in dopolnitve so rezultat številnih kritik na račun obeh dokumentov, izrečenih že v obdobju njihovega sprejemanja ter kasneje, ko so odmiki od drugih resolucijsko načrtovanih ciljev potrdili nerealnost in neživ-

ljenskost nekaterih njenih opredelitev.

Bistvo sprememb dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka je v tem, da se povečujejo možnosti za izplačila osebnih dohodkov v letošnjem letu. Analize letošnjih gibanj kažejo, da bo letošnja rast cen dosegla okrog 30%, iz česar je moč sklepati na podoben odstotek rasti dohodka. Resolucijske predpostavke o 20% rasti cen in 21,4% rasti dohodka se ne uresničujejo.

Da bi torej preprečili večji padec življenjske ravni od načrtovanih 7 do 8% in upoštevajoč ca. 30% rast dohodka v letošnjem letu, predvidevajo spremembe dogovora povišanje odstotkov stimulacije za dosežene rezultate dela in poslovanja. Tako je predvideno povečanje stimulacije od sedanjih 1 na 2 za vsak odstotek povečanja produktivnosti dela, gospodarnosti in donosnosti ter večje odstotne točke (od 0,2 na 0,4 in od 0,1 na 0,2) pri izvoznikih. Poleg tega se povečuje možnosti izplačil sredstev za osebne dohodke glede na rast dohodka od sedanjih 20 odst. dosežene rasti na 30. odst.

(Nadaljevanje na 24. str.)

Čeprav se stimulacije povečujejo pri vseh kazalnikih rezultatov poslovanja kar za 100%, ni nevarnosti, da bi bila ogrožena resolucijska meja 35% zaostajanja obsega sredstev za osebne dohodke za rastjo dohodka. To preprečuje lestvica možne rasti glede na doseženi dohodek, ki se prav tako spreminja in ki ne dopušča:

— povečati sredstva za osebne dohodke za več kot 13% pri rasti dohodka do 20%,

— povečati sredstva za osebne dohodke za več kot 32% pri rasti dohodka nad 50%,

— povečati sredstva za osebne dohodke po za 35% manjši stopnji pri rasti dohodka nad 20 do 50%.

Novi izračuni predvidenih gibanj v letošnjem letu, izhajajoč iz rezultatov prvega četrtletja in upoštevajoč pri tem resolucijsko omejitev o 35% zaostajanju sredstev za osebne dohodke za rastjo dohodka, bodo omogočili, seveda ob dejanskem doseganju predvidene rasti dohodka in drugih rezultatov, nominalno povečanje obsega sredstev za osebne dohodke za 21,8% in ne le za 12,5%, kolikor je bilo nominalno načrtovano pred spremembami dogovora.

Javna razprava o spremembah dogovora je ponovno razkrila že ugotovljene slabosti sedanjega sistema družbenega usmerjanja razporejanja dohodka. Ob tem, da ni nasprotovanja spremembam, ki bodo omogočile uskladitev dovoljenega obsega sredstev za osebne dohodke z dejanskimi gibanji v gospodarstvu, pa se ponavljajo kritike na račun linearosti dogovora, ki spremembe v ničemer ne odpravlja. Zato so vse bolj glasne upravičene zahteve po panožni regulativi delitvenih razmerij, ki bo lahko upoštevala številne značilnosti, raznovrstnosti in posebnosti dejavnosti na področju določanja obsega sredstev za osebne dohodke v čistem dohodku.

Pri tem velja pristaviti, da že več kot dve leti zamujamo s strokovnimi podlagami za ureditev te materije v sporazumih dejavnosti. Aktivnosti Gospodarske zbornice Slovenije in Zveze sindikatov Slovenije, ki sta nosilca nalog na tem področju, vendarle prihajajo v zaključno fazo priprave in verifikacije tovrstnih strokovnih podlag. Realno je torej pričakovati, da bo do konca leta opravljeno vse, kar je pot-

rebno, da bi v prihodnjem letu zaživel sistem usmerjanja obsega sredstev za osebne dohodke po opredelitvah spoznavnih dejavnosti, s čimer bo odpadla potreba po sprejemanju letnega dogovora.

Bistvo sprememb in dopolnitev zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje določenih stroškov v letu 1983 je v tem, da:

— se zmanjšujejo omejitve oziroma povečujejo možnosti izplačil za posamezne vrste stroškov,

— se povečuje število izjem, za katere ne veljajo splošne omejitve oziroma so stvari urejene drugače,

— da se ponovno vrača možnost republiškega urejanja te materije (z družbenim dogovorom republike), ne da bi pri tem postavljali pogoj, ki velja v sedanjem tekstu zakona, da namreč rast posameznih stroškov v skupnem znesku ne presega okvirov, ki jih določa zakon.

Na kratko so spremembe naslednje:

1. Zakon se poslej nanaša tudi na družbenopolitične skupnosti, kar v sedanjem tekstu ni povsem jasno.

2. Zmanjšuje se število indeksov točk, ki je predpisano za upočasnitev rasti dnevnic in prevoznih stroškov. Izvozne OZD lahko višino izdatkov ugotavljajo s primerjavo na celotni prihodek v celoti, ne zgolj na tisti del, ki je ustvarjen s prodajo na tujem, če je to za njih ugodnejše ali če v preteklem letu niso imele izvoza. Povečuje se tudi število OZD, ki lahko trošijo do višine celotnega prihodka (zastopniške in servisne OZD, nadalje OZD iz dejavnosti geoloških raziskav, znanstveno-raziskovalne dejavnosti oziroma raziskovalno razvojnih storitev).

3. Jasneje se določa, da se tudi izdatki za reprezentanco ugotavljajo za vsako obračunsko razdobje, kot to velja tudi za vse ostale izdatke.

4. Širi se seznam izjem pri pogodbah o delu, v okviru katerih lahko OZD izplačujejo do višine rasti celotnega prihodka.

5. Glede reklame in propagande je pri izvoznih OZD dodatna možnost, da se primerjajo na celotni prihodek in ne le na tisti del, ki se ustvari s prodajo na tujem, kar je za OZD ugodnejše.

6. Izjeme glede uporabe zakona se širijo na stroške za sarajevsko olimpiado in na stroške v zvezi s pogajanji z mednarodnimi finančnimi institucijami v zvezi s podporo tuje naše stabilizacijskemu programu.

Najpomembnejša je sprememba 13. člena zakona, ki opušča pogoj, da morajo biti ureditve v morebitnih republiških družbenih dogovorih v kvantitativno določenih okvirih, ki jih predpisuje zvezni zakon. Ta sprememba omogoča, da v SR Sloveniji ponovno uveljavimo družbeni dogovor, ki je veljal lani in ki ga praksa ni negativno ocenila.

Slej ko prej bo potrebno razveljaviti aneks, ki smo ga letos sprejeli zaradi uskladitve z zakonom. Ob tem bo gotovo priložnost, da lanski sistem še izpopolnimo morebiti z več panožne specifikne in upoštevajoč izkušnje, ki bi lahko prerasle v izkustvene normative dejavnosti, s čimer bi postopno presegli škodljivo linearno regulativo.

Iz 12/83 od 16. junija
Avtor: RADO BOHINC

Samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva

Skupščina zdravstvene skupnosti Novo mesto je 14. 6. 1983 sprejela samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva, ki se bo z izjemo 9. in 23. člena pričel uporabljati 1. 7. 1983. S tem dnem bo prenehal veljati samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva v Občinski zdravstveni skupnosti Novo mesto.

Delavci si zagotavljajo socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom v svojih organizacijah združenega dela oziroma z uresničevanjem solidarnosti na podlagi dogovorjenih meril v delovni ali sestavljeni organizaciji združenega dela pa tudi v zdravstveni skupnosti. To pravico zagotavljajo zase in za svoje delavce iz svojega dohodka oziroma na podlagi dogovorjenih meril tudi s solidarnostjo v zdravstveni skupnosti.

Pravica do socialne varnosti obsega:

— nadomestilo osebnega dohodka,

— povračilo potnih stroš-

kov ob uveljavljanju zdravstvenega varstva,

— pogrebnino,

— posmrtnino.

Pravico do nadomestila osebnega dohodka za začasno odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb imajo:

— delavci v združenem delu (vštevši delavce, ki poklicno opravljajo delegatske ali druge družbene funkcije) in delavci v delovnem razmerju pri zasebnih delodajalcih,

— občani, ki opravljajo dejavnost s samostojnim osebnim delom z delovnimi sredstvi, ki so last občanov,

— druge osebe, ki izpolnjujejo pogoje, ki so navedeni v 21. členu samoupravnega sporazuma.

Upravičenci do nadomestila osebnega dohodka uveljavljajo to pravico na podlagi mnenja pristojnega zdravnika oziroma konzilija ustrezne zdravstvene organizacije v primerih začasnih zadržanosti z dela zaradi bolezni, poškodb pri delu in izven dela, medicinskih preiskav, transplantacij tkiva in organov v prid drugih

oseb in dajanje krvi, nega obolelega družinskega člana, izolacije oziroma spremstva.

Pravica do nadomestila gre delavcem in drugim delovnim ljudem:

— za čas, za katerega ugotovi zdravnik oziroma zdravniški konzilij v skladu z določili samoupravnega sporazuma o postopkih in načinih uveljavljanja pravic iz zdravstvenega varstva, da začasno niso sposobni za delo oziroma dokler pristojni organ s pravnomočno odločbo ne ugotovi, da je pri njih nastala trajna delovna nezmožnost,

— med nego družinskega člana največ do sedem delovnih dni. V izjemnih primerih lahko ustrezna služba podaljša pravico do odsotnosti z dela zaradi nege družinskega člana do največ 14 delovnih dni (22. člen samoupravnega sporazuma).

Nadomestilo osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodb se zagotavlja delavci v OZD oziroma delovnih skupnostih iz lastnih sredstev oziroma z

uveljavljanjem dogovorjene solidarnosti. Konkreten obseg posameznih pravic določijo organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti v svojih samoupravnih splošnih aktih.

Mesečno nadomestilo obsega dohodka ne more biti višje od delavčevega osebnega dohodka, če bi delal, oziroma ne nižji od minimalnih življenjskih stroškov, ki jih objavlja Zavod SR Slovenije za statistiko v Uradnem listu SR Slovenije. Opredelitve veljajo tudi za druge delovne ljudi, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in z delovnimi sredstvi v lasti občana in za pri njih zaposlene delavce.

Organizacije združenega dela zagotovijo v svojih samoupravnih splošnih aktih nadomestilo osebnega dohodka posameznemu delavcu v višini:

— 75% od osnove za prve tri (3) dni odsotnosti z dela in za ves čas odsotnosti zaradi nege obolelega družinskega člana,

— 85% od osnove od četrtega (4) do petnajstega (15.) dneva odsotnosti,

— 90% od osnove od šestnajstega (16.) dneva dalje,

— 100% od osnove za vojaške invalide, udeležence NOV, borske španske narodnoosvobodilne vojne ter udeležence narodnoosvobodilnega gibanja Grčije ter za delavce in druge delovne ljudi, ki so odsotni zaradi poklicne bolezni, poškodb pri delu, transplantacije živega tkiva ali organov v prid druge osebe ali zavoljo dajanja krvi.

Delavec, ki na podlagi mnenja zdravniškega konzilija oziroma komisije dela skrajšan delovni čas na ustreznem delu, da bi tako hitreje obnovil svoje delovne zmožnosti, velja za zadržanega z dela za tisti čas, ko ne dela. Za ta čas ima tudi pravico do nadomestila osebnega dohodka. Če je v tem primeru delavčev osebni dohodek manjši od ustreznega dela nadomestila, ki bi mu šlo, če ta čas ne bi delal, ima pravico do nadomestila za to razliko.

Če delavec na podlagi ugotovitve zdravniškega konzilija ne more opravljati dela in dela poln delovni čas na drugem delu (invalid III. kategorije), ima pravico do razlike med osebnim dohodkom in višino nadomestila, ki bi mu šla, če ne bi delal.

Delavec ima pravico do nadomestila, dokler pristojni zdravnik za ocenjevanje de-

lovne nezmožnosti ne ugotovi, da je zmožen opravljati delo oziroma dokler ni pravnomočna odločba o njegovi trajni delovni nezmožnosti.

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka je mesečno poprečje, izračunano iz osebnih dohodkov, ki jih je delavec dobil za svoje tekoče in minulo delo po zaključnem računu v minulem koledarskem letu za čas, ko je delal. V osnovo se šteje tudi osebni dohodek, ki ga je delavec dobil za delo v času, ko je bil po zakonu o delovnih razmerjih dolžan delati dlje kot poln delovni čas, pri delavcih, ki delajo nepoln delovni čas, pa osebni dohodek za nepoln delovni čas.

Za izračun osnove ne upoštevamo:

1. osebnega dohodka za pogodbeno delo, honorarjev, nagrad za dolgoletno delo ipd.,

2. dnevnice, kilometrine, terenski dodatek, dodatek za ločeno življenje, regres ipd.,

3. nadomestila osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodbe, nege in poroda.

Ta samoupravni sporazum začne veljati osmi dan po objavi in se uporablja od 1. 7. 1983 dalje. S tem dnem preneha veljati „stari“ samoupravni sporazum, ki je bil sklenjen leta 1978, prav tako pa vse spremembe in dopolnitve tega sporazuma in vsi drugi splošni akti, sklepi in ukrepi, ki niso usklajeni z določbami tega sporazuma.

Vse ostale podrobnosti so objavljene v Delegatskem obveščevalcu (6. 4. 1983, št. 35) v prečiščenem besedilu samoupravnega sporazuma o uredničenju zdravstvenega varstva.

ANEKS ŠT. 2 K SAMOUPRAVNEMU SPORAZUMU O TEMELJIH PLOVA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI NOVO MESTO

Skupščina občinske zdravstvene skupnosti Novo mesto je po opravljeni razpravi sprejela predlog aneksa, ki je že dan v javno razpravo delavcem in drugim delovnim ljudem. V predlogu so podani novi in dopolnjeni člani samoupravnega sporazuma, ki stopijo v veljavo tedaj, ko k samoupravnemu sporazumu pristopita dve tretjini udeležencev, uporablja pa se od 1. 1. 1984.

SREČKO LAMUT

Uresničevanje zakona o družbenem sistemu informiranja

Marca letos so zbori slovenske skupščine sprejeli zakon o družbenem sistemu informiranja, hkrati pa so potrdili tudi obsežen program uresničevanja zakona, ki ga je pripravil republiški komite za informiranje. Zakon daje pravno podlago za izgradnjo smotrnega in na sodobni tehnologiji zasnovanega ter usklajenega družbenega sistema informiranja. S tem zakonom pa so dobile tudi informacijske službe, samoupravni in poslovodni organi ter sindikalne organizacije v ozdih številne naloge in obveznosti.

Uresničevanje zakona ter vlogo informacijskih služb in sindikalnih organizacij pri tem je obravnaval tudi odbor republiškega sveta ZSS za obveščanje in politično propagando. Med drugim je odbor sklenil, da bo predsedstvu republiškega sveta ZSS predlagal, da na eni jesenskih sej obravnava informiranje v ozdih z vidika dosedanjih sindikalnih stališč in z vidika uresničevanja zakona o družbenem sistemu informiranja. Pri slednjem nikakor ne gre zgolj ali predvsem za formalno normativno usklajevanje samoupravnih splošnih aktov v ozdih z zakonom. To je sicer treba opraviti do konca marca prihodnjega leta. Zaradi smotrnosti pa bi se veljalo dogovoriti, da se tako usklajevanje opravi ob siceršnjem dopolnjevanju oziroma spreminjanju samoupravnih aktov, vendar ne pred sprejemom osnutka republiškega zakona o javnem obveščanju (ki naj bi prinesel nekaj novosti tudi za obveščanje v ozdih). Tako bi se izognili dvakratnemu usklajevanju, kar pa ne pomeni, da v zvezi z uresničevanjem zakona o družbenem sistemu informiranja zdaj ni treba nič napraviti. Nasprotno, le temeljite priprave, obravnave predlogov za izboljšave in spremembe, ki jih bodo pripravile informacijske službe in poslovodni organi, v sindikalnih organizacijah in na samoupravnih organih lahko prispevajo k spreminjanju odnosov na tem področju, k boljšemu delovanju sistema informiranja v ozdih in tudi k boljšim pravilnikom o informiranju, kjer se bodo zanje odločili.

Več pomembnih tem je, o katerih bi morali v ozdih v okviru uresničevanja zakona o družbenem sistemu informiranja spregovoriti in predlagati izboljšave.

1. Da bi odpravili podvajanje pri zajemanju in izkazovanju podatkov ter si zagotovili vse potrebne podatke in informacije, je treba v ozdih oceniti stanje pri zajemanju in izkazovanju podatkov za lastne in širše družbene potrebe ter predlagati ukrepe za racionalizacijo.

Hkrati bi veljalo spregovoriti tudi o načinu zagotavljanja javnosti in dostopnosti podatkov in informacij. O tem naj bi v ozdih razpravljali delavski sveti in sprejeli ustrezne sklepe (še prej pa odbori za informiranje, kjer jih imajo) na podlagi strokovnih gradiv, ki jih morajo pripraviti informacijske službe (te pa so v glavnem knjigovodstvo, računovodstvo, plansko-analitični sektor, sekretarji delovnih organizacij in tozdog, tajništva samoupravnih organov in organizatorji obveščanja). Osnovne organizacije sindikata ter konference oziroma njihovi izvršilni organi pa naj politično ocenijo stanje, predlagane ukrepe strokovnih služb in poslovodnih organov ter spodbudijo razpravo o tem na samoupravnih organih.

2. Za uveljavitev smotrnega sistema informiranja v ozdih bo treba proučiti ustreznost obstoječe organiziranosti in informacijskih služb in hitreje uvajati sodobno poslovanje (računalniška tehnologija). Pri tem bodo morale informacijske službe zagotoviti preglednost svojih podatkov ter za to oblikovati kataloge podatkov na podlagi predpisane metodologije.

Sodobna informacijska tehnologija sama po sebi še ne zagotavlja tudi hitre obdelave in izkazovanja pomembnih podatkov. Danes so v ozdih računalniki še vse premalo izkoriščeni, oziroma računalniških programov ne uporabljajo tudi za načrtovanje, predvidevanje poslovnih procesov, organizacijo in podobno. Za to so potrebni tudi bolj poenoteni programi in meto-

(Nadaljevanje na 26. str.)

dologija. Ob večji izrabi računalnikov pa vedno bolj izstopa problem zaščite in varnosti podatkov in računalniške opreme, zato bodo morale informacijske službe in poslovodni organi tudi temu nameniti ustrezno pozornost.

Izredna seja delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb je bila 29. junija.

Delavski svet je na izredni seji razpravljal o delitvi stanovanja. Strinjal se je, da dobi stanovanje na Cesti brigad 13 (v katerem trenutno stanuje bivša Novoteksova delavka — delavka DSSS) delavka TO Tkanina Marjeta Kupljen, prvo prosto stanovanje TO Tkanina (ki bo po kvadraturi ustrezalo stanovanju na Cesti brigad 13) pa dobi prosilec iz DSSS.

Pod drugo točko dnevnega reda je bil delavski svet seznanjen z mnenjem komisije za oceno investicij pri medobčinski gospodarski zbornici za Dolenjsko o prekoračitvi predračunske vrednosti pri gradnji in razširitvi objekta družbene prehrane v višini 2.418.000 din. Komisija meni, da je prekoračitev družbeno-ekonomsko upravičena. Do prekoračitve stroškov je namreč prišlo predvsem zaradi dodatnih zemeljskih del.

Tudi pri tem naj bodo sindikalne organizacije spodbujevalce razprave. Obravnave devetmesečnih rezultatov gospodarjenja so primerna priložnost za razpravo o vseh vidikih sistema informiranja v ozdih.

3. Sindikat kot politično organizacijo predvsem zanimajo vsebina, dostopnost in razumljivost informacij, ki jih delavci s posrednim ali neposrednim obveščanjem dobijo za svoje delo in samoupravno odločanje. **Temeljna lista informacij** kot minimalen fond najbolj pomembnih informacij (usmerjevalnih, odločevalskih in kontrolnih) v ozdih še ni uveljavljena. Res je, da je lista iz leta 1980 ostala v praksi poiskus, zato jo bo treba dopolniti (informativna služba RS ZSS), jo vnesti v pravilnike o informiranju v ozdih ter temu prilagoditi sistem zbiranja, obdelave in izkazovanja podatkov. Uveljavitev poglavitnih kazalcev gospodarjenja in drugih potrebnih podatkov in informacij pa terja tudi razmejitev in uskladitev dela med informacijskimi službami. To pa istočasno pomeni, da je za

celovit sistem informiranja v ozdih treba opredeliti podatke, ki jih (konkretno) morajo dati posamezne informacijske službe. Hkrati pa bi morali vse službe, ki zbirajo, obdelujejo, „ustvarjajo“ in posredujejo podatke, vsebinsko in organizacijsko povezati oziroma združiti (tudi službe za avtomatsko obdelavo podatkov).

V večjih ozdih se bodo verjetno odločili za pravilnike o informiranju. Opomnik, kaj vse sodi v tak pravilnik, bo pripravila informativna služba republiškega sveta ZSS — seveda pa ga bo treba v ozdih konkretizirati ter prilagoditi lastni organiziranosti.

Zakon o družbenem sistemu informiranja v posameznih členih prinaša načela, ki so pomembna za delovanje sistema informiranja v ozdih in jih bo treba upoštevati oziroma razdelati:

a) vsak dajalec podatkov je odgovoren za njihovo resnič-

nost, celovitost, pravočasnost in dostopnost, uporabnik pa pri uporabi podatkov navede vir podatkov in je odgovoren za njihovo celovitost ter dosledno in pravilno uporabo;

b) s samoupravnim splošnim aktom na podlagi zakona se določijo tudi načini in oblike zagotavljanja podatkov in informacij javnosti;

c) zakon in samoupravni splošni akti določajo vrste podatkov, ki so predmet posebne zaščite in ravnanja, način njihove zaščite ter ukrepe in postopke, s katerimi se preprečuje njihova nepravilna, zlonamerna ali nepooblaščen uporaba, prikrivanja in spreminjanje;

d) javnost in dostopnost podatkov se zagotavlja z izkazovanjem podatkov na enostaven in razumljiv način, z izmenjavo podatkov in informacij z objavljanjem v sredstvih javnega obveščanja in z neposrednim obveščanjem;

e) vse informacijske službe so v mejah svojega delovnega področja odgovorne za resničnost, celovitost, pravočasnost, razumljivost in dostopnost podatkov, ki jih zbirajo, obdelujejo in izkazujejo;

f) informacijske službe v okviru svojih pravic in obveznosti evidentirajo, zbirajo, obdelujejo, hranijo, izkazujejo podatke in informacije, zagotavljajo javnost in dostopnost podatkov, pripravljajo in posredujejo gradivo za samoupravno delegatsko odločanje, na zahtevo delavcev, njihovih delegatov in organov upravljanja pa morajo informacijske službe pravočasno zagotoviti tudi podatke iz drugih informacijskih služb;

g) za vzpostavljanje in delovanje informacijskih služb je odgovoren poslovodni organ oziroma tudi drug organ, določen z zakonom in samoupravnim splošnim aktom.

M. K.

Novosti na sejmu opreme za civilno zaščito

Sejem opreme za civilno zaščito, katerega si je tudi letos v Kranju ogledala delegacija naše delovne organizacije, je tudi tokrat prinesel precej novitet domače in tuje proizvodnje.

Sejem opreme za civilno zaščito ni bil zgolj paša za oči, temveč je bil obogaten s strokovnimi predavanji in prikazi praktične uporabe novitet, na sejmu pa so se sklepale tudi kupoprodajne pogodbe.

Danes vam kot novost predstavljamo larigofonsko pogovorno garnituro, izredno uporabno napravo domače proizvodnje, ki si jo bomo morali v čim krajšem času omisliti tudi pri nas.

In kaj pravzaprav je to? Larigofonska pogovorna garnitura je kombinacija zaščitne oziroma plinske maske, di-

halnega aparata in brezžičnega primopredajnika, ki omogoča reševalcu, da se med reševanjem pogovarja s soroševalcem oziroma bazo.

V primeru naravnih nesreč se čestokrat dogaja, da je potrebna intervencija reševalcev v prostorih, kjer atmosfera onemogoča normalno dihanje. V takšnih prostorih je mogoča intervencija samo z uporabo plinske maske ali dihalnega aparata. Plinska maska reševalcu omogoča normalno dihanje, onemogoča pa mu pogovor z obveznim soroševalcem in bazo. Če je potreben prenos informacije v bazo, se mora reševalec vrniti v mesta reševanja v bazo in sneti masko ter sporočiti potrebno informacijo. S tem pa je izgubljen dragocen čas, ki je mnogokrat usoden za uspešno in učinkovito reševanje. La-

rigofonska pogovorna garnitura predstavlja nov element opreme enot civilne zaščite in gasilskih enot na področju takojšnjega prenosa verbalne komunikacije, ker omogoča reševalcu, ki je opremljen z zaščitno masko, z dihalnim aparatom ali s plinsko masko, da se lahko pogovarja s soroševalcem ali bazo z uporabo brezžičnega primopredajnika. Medsebojno zvezo omogočajo slušalke in larigofon, ki si jih reševalce nadene. S pritiskom na komandni gumb, ki je v sklopu garniture, vklaplja primopredajnik.

Z uporabo larigofonske pogovorne garniture ni potrebno predelovati ali kakorkoli posegati v konstrukcijo plinske ali zaščitne maske z dihalnim aparatom in prav tako ni potrebno predelovati ali posegati v notranjost primopredajnika. S tem je omogočena samostojna dejavnost ali s plinsko masko ali s primopredajnikom. Priklop larigofonske garniture je mogoč na vsak primopredajnik, ki ga upora-

DOPISUJTE
V
GLASILO
NOVOTEKS

bljajo enote CZ in gasilske enote. Na razstavi v Kranju je bil prikazan priklop na primopredajnik RT-1 proizvodnje ISKRA, ki je standardiziran za uporabo v enotah CZ in s katerim so enote CZ že opremljene.

Prednosti larigofonske pogovorne garniture so naslednje:

— ni potrebna predelava maske ali primopredajnika,

— omogoča istočasno pogovorno zvezo z bazo in soreševalcem,

— omogoča večjo varnost reševalca,

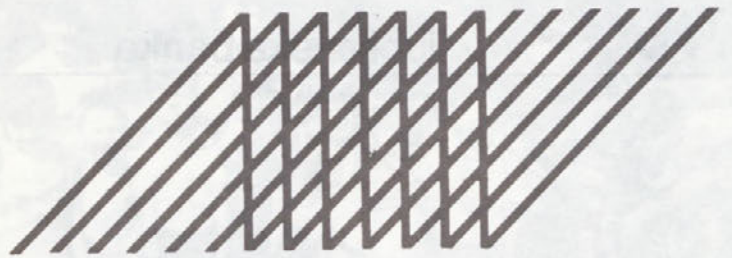
— reševalec je v stalni zvezi z bazo in soreševalcem,

— reševalec ima kljub stalni zvezi obe roki prosti za reševanje,

— domet larigofonske pogovorne garniture ni omejen niti okrnjen,

— larigofonsko pogovorno garnituro je mogoče uporabljati v kakršnikoli atmosferi,

— larigofonska pogovorna garnitura je vodotesna in atestirana.

NOVOTEKS

**HVALA ZA ŽIVLJENJE
TEBI, KI SI DAL
KRI IZ ŽIL
DEL SEBE SAMEGA.**

V DRUGEM TRIMESEČJU DAROVALI KRI

PREDILNICA NOVO MESTO

Anton Kaferle (doslej že 18-krat), Jožefa Pate (33), Anton Pate (27), Vinko Hribar (20), Mile Rajak (33), Brane Mitag (33), Pavle Kuplenik (42), Cvetka Tomšič (29), Marjeta Klemenčič (19), Jožica Florjančič (24), Vida Žibert (3), Alojz Urbič (24), Fanika Pezelj (13), Zvonko Jelič (3), Jože Kruh (24), Franc Nadu (38), Anton Lukše (31).

PRIPRAVA

Marija Kaferle (11), Rudi Andrušičičen (16), Anica Župevec (46), Bojan Florjančič (40), Franc Sluga (24), Ana Cesar (27), Marija Dragan (3), Milena Planin (12), Franc Iljaž (35), Marija Gradišar (7), Karolina Barbič (25), Marija Dobovičnik (12), Rajko Petan (28), Stane Krivc (5), Martin Plantan (43), Milena Čučnik (14).

TKALNICA

Stane Makše (4), Janez Rudman (7), Jožefa Femec (13), Marija Korče (25), Jože Sta-

niša (37), Anton Primc (12), Franc Krakar (25), Ivan Kocjančič (37), Alojzija Rapuš (29), Edita Mirtič (6), Drago Žučak (11), Jože Kavšček (26), Martin Mežnar (7), Stane Bobnar (14), Anica Kocjan (24), Marija Bozovičar (20), Drago Vaupotič (19), Jože Gorenc (8), Pavla Pangre (16), Slavka Turk (2), Ivanka Šmalc (24), Ivan Radoš (48).

OPLEMENITILNICA

Ljubica Drkušič (9), Fani Gorenc (9), Milan Gerzetič (19), Jože Boltes (5), Vera Matoh (7), Zdenka Kotnik (20), Marija Judež (2), Ana Murgelj (9), Vida Golob (17), Slavko Bogolin (37), Stane Hočevar (27), Viktor Avsec (35), Jožica Vovk (18), Ljubo Klančič (12), Ivanka Jerič (23), Dušan Vasič (31), Franc Pintar (29), Antonija Rukše (34), Marija Kranjc (10), Marija Klemenčič (19), Martina Vidmar (11), Milenka Maletič (3), Anica Potočar (15), Anica Škrbec (10), Majda Fideršek (16), Al-

ojz Matko (7), Franc Zarabec (5), Janez Rozman (10), Draga Kajtazovič (44).

INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SEKTOR

Anton Prešeren (5), Stane Miklič (17), Anton Gole (15), Franc Kovšca (17), Ivan Dragan (11), Martin Može (30).

SKUPNE SLUŽBE TO TKANINA

Bojan Čeh (45), Martina Vesel (1), Marta Kapš (8).

KONFEKCIJA I NOVO MESTO

Marija Miklič (10), Martin Radež (19), Jože Mitag (24), Marija Golobič (14), Majda Vidrih (18), Simona Žmavc (19), Dušanka Vovko (11), Ana Bedek (7), Silva Strajnar (6), Milan Močnik (24), Jože Vrščaj (41), Jože Smrekar (44).

PREDILNICA METLIKA

Julij Sodec, Marija Škof, Ladislav Marentič, Štefka Orlič, Katica Radženovič, Katica Mužar, Marjan Kerč, Marija Kralj, Marjana Matko, Marija Gornik, Anton Benkovič, Muhamed Ramič, Jože Miklič (14), Marija Slanc (3), Martina Geršič.

KONFEKCIJA II VINICA

Jože Adlešič, Marija Benc, Ana Bebar, Milica Čepuran, Branko Flajnik, Zdravko Gračan, Marija Gajič, Ivan Jaušovec, Kristina Kump, Marija Kobe, Anica Kajin, Anica Matkovič, Franc Moravec, Barbara Moravec, Ana Papa, Franc Peršič, Čedo Rajšič, Marica Ružič, Slavko Starešinič, Rozalija Stegne, Anica Starešinič, Marija Simčič, Pavla Stegne, Katica Starešinič, Bogomir Šutej, Barica Šegina, Katica Štampehar, Darinka Štampehar, Jože Šorli, Katica Vrbanec, Marija Zajec, Danica Žalec, Nedeljko Žučak, Marijan Žalac.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Anton Miklič (15), Miha Jerič (9), Stane Hrovat (4), Milena Mavsar (4), Jože Kinčič (29), Srečko Lamut (3), Ivan Bele (6), Boža Tekstor (1), Marija Rifelj (5), Andreja Srebrnjak (3), Miroslava Terzin (8), Jožica Pucelj (5), Ana Hrnčič (12), Valentin Levstik (25), Janez Turk (17), Stane Kastelic (22), Vlado Šefman (16), Slaviča Rapuš (3), Jožica Luzar (7), Anica Urigelj (10), Martina Koracin (10).

MILENA MAVSAR

1953
1983

Ljubljanska banka

Temeljna dolenska banka
Novo mesto

Ljubljanska banka

Temeljna dolenska banka Novo mesto

izreka

Varčnosti se učimo že v zgodnjem otroštvu

priznanje

VVE NOVOTEKS

Novo mesto

za osvojeno nagrado na medšolskem tekmovanju za najboljše literarno, likovno in fotografsko delo Ljubljanske banke Temeljne dolenske banke Novo mesto.

ki ga je izdelal-a **Sanja Matkovič**

pod mentorstvom **Majde Nemanič**

Novo mesto, dne **16. 6. 1983**

Sergej Thorževskij
predsednik poslovnega
odбора

10 Ljubljanska banka
5 Temeljna
dolenska banka
Novo mesto, n. sub. o.

Slavka Mencin
predsednik sveta
mentorjev

Nagrajenci med cicibani

Na razpis LB Temeljne dolenske banke Novo mesto za najboljše literarno, likovno in fotografsko delo se je v letu 1983 odzvala tudi naša vzgojno varstvena enota.

Žirija v sestavi Niko Golob, Marija Gabrijelčič in Marija Rus je pregledala, ocenila in nagradila najboljše prispevke. V letu 1983 je prejela nagrado za likovni prispevek SANJA MAT-

KOVIČ iz skupine čebelic, ki je varovanka naše VVE. Podelitev nagrad medšolskega tekmovanja za leto 1983 je bila 16. junija v Novem mestu, Kettejev drevored 1. **VRTEC**

Poročilo cicibanov – planincev

Planinstvo je privlačno za odrasle in za otroke. Planinarjenje in življenje v naravi nudi mlademu človeku veliko zabave, življenjskih izkušenj in vrlin, je pa tudi naložba v telesno zdravje in duševno zadovoljstvo.

S tem namenom smo vključili tudi naše cicibane v akcijo, ki poteka v VVE že tretje leto.

Letos je sodelovalo 24 otrok.

Pred izvajanjem izletov je bilo potrebno priskrbeti nahrbtnike in dnevnike „Ringa – raja“, ki so bili redni spremljevalec na izletih, saj je bilo vanje treba napisati po opravljenem izletu kraj in datum izleta, podpis spremljevalca ter vtise otrok v obliki risbice.

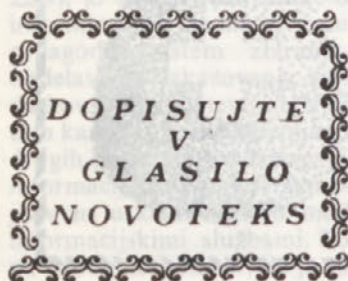
Kam vse smo šli?

V začetku smo izbrali časovno krajše in po telesni zmogljivosti lažje točke: PORTOVAL, KOSOVA DOLINA, ŠMIHEL – ROK. Vzgojni smoter teh izletov je bil na-

vajanje otrok na zmerno hojo v koloni, vskladiti gibanje posameznika z ostalimi v skupini, skrb za čisto okolje, navajanje na vzdržljivost, opazovanje, spoznavanje novega kraja.

Pozimi smo opravili dva izleta. Poskrbeti je bilo treba za primerno obleko, obutev ter skrbeti za varno in previdno hojo na samem izletu.

Spomladi pa smo spoznali širšo okolico Novega mesta. To so bili izlet na Dobravo,

Trško goro, Kuzarjev kal,
Zalog, Stari grad, Golobinjek.

Vseh izletov smo opravili
11. Ker so nekatere točke bolj
oddaljene, smo se posluževali
prevoza s kombijem in vlakom.

Otroci so se izletov zelo radi
udeleževali. Prav tako pa je bi-
la skrb staršev, da so priskrbeli
malico, pijačo ter primerno
obleko in obutev. Ker je bila
večina otrok z vsem tem redno
oskrbovana, se zahvaljujem
vsem staršem za uspešen potek
akcije!

In na koncu šolskega leta je
sledila še podelitev znakov in
našitkov. 9 otrok je opravilo
vseh enajst izletov in tako so si
prisužili znak ciciban — pla-
ninec. Ostali otroci pa iz razli-
čnih vzrokov niso dosegli tega
števila izletov in zato dobijo
našitek ciciban — planinec.

S planinskimi pozdravi!
MENTOR

Bili smo v tovarni

V četrtek, 16. 6. 1983, smo se zbrali tovarišice in otroci iz skupine čebelic in zajčkov pri vratarnici, kjer nas je že čakal tov. Ivkovič.

Po pozdravu je sledila kratka napoved tov. Ivota o dejavnosti in pomenu tovarne, o previdni hoji in pozornem poslušanju razlage ter opazovanju na obhodu.

Ogledali smo si vse oddelke od barvarne do konfekcije. Ogled je bil poučen in še toliko bolj zanimiv in prijeten, ker so se otroci srečevali s starši in znanci.

Tako so se otroci seznanili z delom staršev v tovarni.

Po končanem ogledu so vtise z obiska v tovarni tudi likovno izrazili.

VRTEC

Mojim dragim tovarišicam v vrtcu „Novoteks”

V štirih letih mojega bivanja v vrtcu sem se počutila zelo prijetno in varno in si pridobila veliko zanimivega in koristnega znanja.

Za vso vašo ljubezen in skrb, ki ste mi jo posvetile, se vam najlepše zahvaljujem in vam želim tudi veliko uspeha pri vašem nadaljnjem delu!

NINA MOHORIC

Knjižnega darila s tako pristrčnim posvetilom bi bil vsakdo vesel.

Zaključek male šole v našem vrtcu

V petek, 24. junija, smo se starši malih šolarjev in mali šolarji zbrali v naši menzi, da skupaj proslavimo zaključek male šole. Skupina zajčkov in čebelic je v spremstvu svojih tovarišic razigrano in veselo prišla v menzo, kjer smo starši že čakali na njih. Tovarišica Majda, ki vodi skupino čebelic, je imela uvodni govor. Pozdravila je vse prisotne, med njimi tudi predstavnico LB Novo mesto in tajnika Planiške zveze Novo mesto. Veliko lepih besed, misli in napotkov za šolo je imela v svojem govoru, se staršem

zahvalila za zaupanje in pomoč pri delu z otroci.

Otroci so veselo in igrivo pokazali, kar so se med letom naučili v vrtcu. Veliko pesmic so zapeli, zaigrali so igrice, plesali, skratka nastop je bil zelo lep. Nato je tovarišica malim šolarjem izročila potrdila o obiskovanju priprave na osnovno šolo. Predstavnica LB Novo mesto je razdelila darila tistim otrokom, ki so bili člani

NOVOTEKS

NOVOTEKS

čicibanove hranilnice. Predstavnik planinske zveze Novo mesto pa je otrokom „čiciban — planinec“ izročil našitke, oznake in značke, dobili so jih za določeno število izletov v naravo.

Na koncu te prireditve so otroci s polnimi rokami daril odšli v svoje igralne prostore, kamor smo bili povabljeni tudi starši. Pogostili so nas z osvežilno pijačo in keksi.

Pogovarjali smo se med sabo in med temi pogovori je bilo slišati: „Zdaj je pa konec veselja v vrtcu, zdaj gre pa zares.“

Mamica malega šolarja

JANA VAM SVETUJE

MODA PO POČITNIŠKO

Najbrž nam je vsem jasno, da se moda vročih poletnih dni (in noči) ne začneja in končuje pri

raznovrstnih bluzicah, oblekah in lahkih krilih, ki naj bi „brezkrbno“ frfotale v poletni

sapi“ in vzbujale občutek svobode in sproščenosti. Sem spada še vsa garderoba za na plažo, za sprehode in podobne dejavnosti, na katero pa ponavadi obračamo malo manj pozornosti kot na „reprezentativni“ del. Vse prerado se nam zgodi, da nam tiste lepe stvari potem ostanejo neuporabljene v kovčku, močno pa pogrešamo kakšno trenirko, udobno majico ali kratke hlače.

Najprej so tu kopalke — seveda če (še) niste pristaši naturizma. V tem primeru imate skrb in strošek manj.

Naše babice so poznale do kolen, komolcev in do vratu zapete „kombinezone“, v katerih so bolj ali manj sramežljivo lezle v vodo. Taki prizori so bili gotovo zelo zabavni, najbrž dosti bolj kot danes, ko se je poraba materiala pri kopalkah skrčila že na minimum. Moda pa koraka po svoje. Letos nas je spomnila spet na enodelne kopalke, take, ki so bile do sedaj domena starejših in tistih z močnejšimi postavami. Letos jih bodo nosile (in jih že nosijo) mladenke vseh starosti in linij in ne več tiste, ki si do sedaj niso upale zlesti v bikini, ker jih je obremenjeval kakšen manjvrednostni kompleks (kako odveč, kajne?).

In kaj naj iščemo v trgovini? Izbira ni navdušujoča, če pa že iščete, si izberite kopalke preprostih, nesimetričnih krojev in barvnih kombinacij, svežih in močnih kombinacij, svežih in

močnih poletnih barv, ker dominirata zelena in modra pa vijoličasta. Lepi so tudi vsi naravni odtenki, od skoraj bele barve surovega platna tja do odtenka, ki spominja na zrel kaki. Važno opozorilo! Vzorce kopalke odhajajo od prvega plana. Če pa se vzorcju že ne morete odreči, naj bo enostaven, večji geometrijski vzorec ali barvna kombinacija. Moderne so rumeno-zelena, modro-zelena, tirkizno-vijolična, zeleno-vijolična in črno-bela z vsemi naštetimi barvami. Če pa ste navdušeni za tople naravne tone, izberite rjaste barve, ki jih kombinirate z vsemi odtenki modre, rumene in zelene. Seveda vse to ne velja samo za kopalke, pač pa za vso garderobo, ki jo boste vzeli s sabo na dopust.

Poskrbite še za primerna sončna očala pa za veliko platneno torbo za na plažo, za ohlapno tuniko za čez kopalke, pa za udobne platnene hlače vseh dolžin.

Pa za večer? Tistim, ki se ne odrekate plesu v restavracijah, malo romantike seveda ne bo škodovalo. Pa ne preveč — romantika v oblačilih izginja kin nič ne bo narobe, če še to pustite doma in si raje omislite kaj udobnejšega.

Vse to in še vse tisto, česar nisem omenila, so stvari, na katere bolj ali manj mislimo samo v vrhu sezone, vendar lahko pripomorejo k temu, da bo naš dopust potekal bolj brezskrbno in sproščeno.

MOJCA

Dopusti so tu

Da je sedaj čas dopustov, lahko vidimo že pred vhom v tovarno, saj je na parkirnih prostorih manj avtomobilov kot običajno. Večina si želi v teh vročih dneh oddiha na morju ali kje drugje. Včasih pa je do tega težko priti iz preprostega razloga, ker nas preveč želi biti istočasno doma.

Da bi se izognili neprijetnostim in tudi na tem področju vpeljati nekaj reda, vsako leto planiramo dopuste. Anketni listi, s katerimi skušamo zbrati želje in jih, kolikor se da, tudi upoštevati, so na voljo zelo zgodaj: decembra ali januarja.

Mnogi jih ne izpolnijo in tako jim tisti, ki planira dopuste, razporedi čas za oddih, kakor se mu zdi najbolj prav.

Mesec ali dva pozneje se ponovno srečamo s planiranjem dopustov. Tokrat je interes za izpolnjevanje anket večji, saj gre za razporejanje po počitniških domovih. Ko je tudi to planiranje končano, bi moral na tem področju zavladati red. Včasih se šele takrat začnejo problemi.

Niso redki primeri, ko si nekdo rezervira dopust v času, ki mu je bil določen. Istočasno dobi njegov sodelavec prost termin v počitniški prikolici DO. Tako sta istočasno odsotna dva delavca, včasih tudi z istega delovnega mesta. Vsak planer je seveda po svoje delal prav, le da drugi ni upošteval plane prvega.

Zaradi tega in tudi zaradi drugih vzrokov se v dopustniški sezoni srečujemo s pomanjkanjem ljudi. Prav gotovo bi bilo manj mučnih

trenutkov za tistega, ki dopust želi in za tistega, ki dopust daje, če bi bilo to delo bolj usklajeno.

BOJAN LUZAR

PRISRČNA HVALA, DRAGI MOJI SODELAVCI — PRIJATELJI!

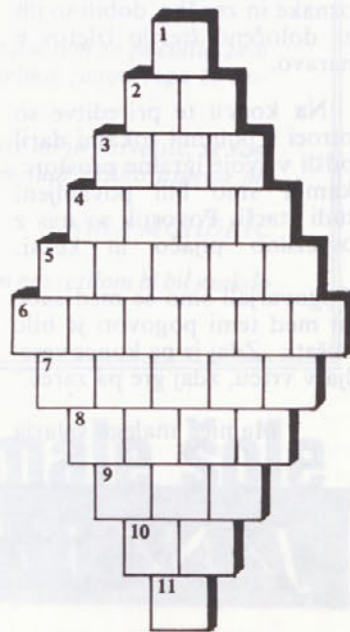
Ob odhodu od vas sem bila prijetno presenečena nad pozornostjo, ki ste mi jo izkazali ob slovesu.

Težko je bilo slovo od vas, ker smo se kljub težavam, ki so včasih nastopile, tako lepo razumeli. Verjemite mi, da sem v mislih še vedno z vami.

Zato vam v tem trenutku, dragi prijatelji in sodelavci, želim mnogo zdravja, veselja in skupnega razumevanja ter delovnih uspehov!

Hvala vam za spominska darila in za lepe trenutke, ki sem jih preživela med vami!
ANČKA PUNGARTNIK

Vreteno

1. samoglasnik,
2. avtomobilska oznaka mesta, v katerem bodo leta 1984 zimske olimpijske igre,
3. eno izmed meril, s katerim označujemo v matematiki oziroma fiziki „t“,
4. kraj blizu Portoroža — soline,
5. lojenica,
6. slovensko ime za mesec februar,
7. vrh nad mestom, ki se ponaša z najstarejšo tekstilno tovarno Slovenije,
8. žila, ki dovaja kri k srcu,
9. žensko ime,
10. avtomobilska kratica mesta v Hrvaškem Zagorju, v katerem je velik tekstilni kombinat,
11. električna merska enota.

Delovna praksa

28. februarja smo tudi učenci 1. b družboslovne in ekonomske srednje šole imeli proizvodno prakso. Devet nas je odšlo na delo v Novoteks, kjer so nas razporedili v dva oddelka: pripravo in predilnico. V predilnici je bila naša mentorica Silva Les, ki je bila z nami zelo prijazna. Prvi teden je bilo delo zanimivo in ne preveč težko. Delali smo na raztezalnem stroju, melanžerju in finižerju. Drugi teden smo čistili valjčke. Zaradi velikega števila valjčkov smo to delo opravljali ves dan, zato je delo postalo dolgočasno in enolično.

Motil me je hrup, ki je slabo vplival na delovno sposobnost.

Malica je bila slaba in pičila. Delavci so se do nas obnašali zelo prijazno in so nam radi pokazali, kako se dela na stroju.

Zahvaljujem se mentorici in vsem delavcem, ki so nam pomagali pri spoznavanju proizvodnega dela!

DARINKA PAVLIN

Če ste v junijski številki pravilno rešili vreteno, ste dobili:

1. D, 2. DA, 3. ODA, 4. ODRA, 5. SODRA, 6. RADOST, 7. STARO, 8. RAST, 9. TRS, 10. TS, 11. T.

NOVOTEKS

NOVOTEKS
NOVO MESTO

Vtisi s pohoda k Beceletovi jami

V soboto, 25. junija, smo se mladinci DO Novoteks v počastitev dneva borca udeležili pohoda k Beceletovi jami. Odziv je bil izredno slab, saj se je pohoda udeležilo komaj 15 mladincev. Majhno število udeležencev pa ni vplivalo na prijetno vzdušje. Pohoda so se udeležili tudi borci, ki so nam pripravili uro zgodovine in obudili spomine na težke vojne čase. Spregovoril je tudi Danilo Kovačič, ki je bil eden izmed pobudnikov tega pohoda.

Pri spominski plošči v Beceletovi jami smo pripravili krajši kulturni program in na ploščo položili venec.

Po kulturnem programu smo se preselili na bližnje igrišče, kjer smo malicali. Tu smo zapeli tudi več pesmi, si pripovedovali šale. V prijetnem vzdušju nam je čas zelo hitro minil.

Domov smo se vračali polni lepih vtisov in doživetij in z željo, da bi se tovrstna srečanja ponovila. Seveda pa tudi z željo in upanjem, da bi v bodoče podobni pohodi in akcije pritegnile čimvečje število mladih in manj mladih.

ŽELJKO MITRIČ

GLASNO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jovič, Mojca Peroci, Katica Zuanović, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Luzar, Marjan Žalac in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.